Departamento de
Lingua Galega e Literatura

IES FÉLIX MURIEL – RIANXO

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Literatura Galega do século XX e da actualidade (LGSA)
(LOMCE)

2017 – 2018

ÍNDICE

1. Introdución e Contextualización (páx.4)
    a. Introdución (páx. 4)
        i. Obxectivos do Bacharelato
    b. Contextualización (páx. 8)
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave . (páx. 10)
    a. Concreción que recolle a relación entre os Estándares de aprendizaxe avaliables e as Competencias Clave (páx.15)
3. Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso. (páx. 29)
4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de: (páx. 30)
    a. Temporalización.
        i. Programa de Aula / 1º trimestre.
        ii. Programa de Aula / 2º trimestre.
        iii. Programa de Aula / 3º trimestre.
    b. Grao mínimo de consecución para superar a materia (páx.48)
    c. Procedementos e instrumentos para avaliar os estándares de aprendizaxe (páx.50)
        i. Cadros para a Avaliación de Coloquios e Debates (páx.54)
        ii. Rúbrica para a Avaliación de Presentacións Informáticas (páx.55)
        iii. Rúbrica para a Avaliación da Exposición do Traballo (páx.57)
5. Concrecións metodolóxicas que require a materia. (páx. 59)
6. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar. (páx. 61)
7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado. (páx. 62)
    a. Criterios de Avaliación
    b. Criterios de Cualificación
    c. Criterios de Promoción

8. Indicadores de logro para avaliar a práctica docente. (páx. 66)

9. Organización das actividades para as materias pendentes. (páx. 66)

10. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato.

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados. (páx. 69)

12. Medidas de atención á diversidade. (páx. 71)

13. Concreción dos elementos transversais (páx. 72)

14. Actividades complementarias e extraescolares. (páx. 75)

    a. Actividades Complementarias

    b. Actividades Extraescolares

15. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. (páx. 77)

16. Integrantes do Departamento, acordo e sinatura da Programación (páx. 80)

1. INTRODUCIÓN e CONTEXTUALIZACIÓN

A materia de Literatura Galega do Século XX e da Actualidade (LGSA) ten como finalidade ser un complemento á de Lingua Galega e Literatura no Bacharelato, tal e como recolle a **ORDE do 15 de xullo de 2015** *pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.*

Esta materia pretende que o alumnado poida ampliar o seu coñecemento da cultura galega e do mundo do que forma parte, para o cal organízase en seis Bloques de Contidos que atenden á análise crítica da realidade así como á mellora da competencia comunicativa e da percepción estética por parte do alumnado a través do estudo da Literatura, como fonte de pracer e enriquecemento persoal.

Tendo en conta que a Literatura Galega é a literatura dunha lingua non normalizada, a materia que nos ocupa debe tamén colaborar no proceso de normalización da lingua propia de Galicia*. Non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe* da nosa *lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que é necesario desmontar e superar.*

Non esquezamos que si ainda somos galegos é por obra e gracia do idioma, dicía Castelao. A lingua é a creación colectiva máis importante do pobo galego. Por iso, a súa normalización e preservación, é unha responsabilidade común. Desde a escola pódese facer moito para conservar ese ben cultural pero non podemos esquecer que é a sociedade, no seu conxunto, a que decide sobre as linguas que quere usar.

Mediante a contextualización das nosas manifestacións literarias tendo en conta as aportacións da nosa cultura á cultura universal, poñemos de manifesto o diálogo intercultural, o multiculturalismo do planeta que habitamos, que nos permite abordar relacións sociais esenciais, como son:

- o recoñecemento do outro como lexítimo,
- o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas,
- a aceptación da diversidade persoal, social e cultural,
- o respecto dos dereitos fundamentais.

Partindo das aprendizaxes adquiridas, a través de operacións e percepcións concretas na Educación Primaria e a través do desenvolvemento de operacións formais e de razoamentos lóxicos e conceptuais na ESO, *o Bacharelato debe proporcionarlle ao alumno/a a formación, a madureza intelectual e humana e os coñecementos e habilidades que lle permitan desenvolver as funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e competencia; ademais de capacitalo para acceder á educación superior*.

Esta Introdución, así como a presente Programación Didáctica, ademais da **Orde** citada no inicio, ten como marco legal de referencia o Decreto 86/2015, *polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato;* o cap.V da Resolución *do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia;* así como a Orde ECD/65/2015 *por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la educación primaria, la educación secundaria obligatoria y el bachillerato.*

Desde este marco lexislativo queremos abordar, antes de dar remate a esta parte introdutoria, a finalidade e os obxectivos do Bacharelato, tal e como aparecen recollidos no título II, capítulo I, artigo 26 do Decreto 86/2015.

a. Obxectivos da etapa concretados para 2º Bacharelato

O 2º curso do Bacharelato contribuirá a desenvolver nos alumnos/as as capacidades que lles permitan*:*

1. ***Exercer a cidadanía democrática e avanzar no proceso de adquisición dunha conciencia cívica responsable, inspirada polos dereitos humanos, os valores da Constitución española e o Estatuto de autonomía de Galicia, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.***

2. ***Avanzar cara a consolidación dunha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Procurar prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.***

3. ***Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, avanzar na análise crítica das desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.***

4. ***Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.***

5. ***Avanzar no dominio, tanto na súa expresión oral como na escrita, da lingua galega*** *e da lingua castelá.*

6. *Lograr para a expresión maior fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.*

7. ***Mellorar o uso responsable das tecnoloxías da información e da comunicación.***

8. ***Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.***

9. *Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e procurar o dominio das habilidades básicas propias da modalidade elixida.*

10. *Mellorar a comprensión dos elementos e dos procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Avanzar no coñecemento da contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida e e valoralo de forma crítica; así como* ***afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.***

11. *Avanzar no afianzamento do espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.*

12. ***Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.***

13. *Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e camiñar no impulso de condutas e hábitos saudables.*

14. *Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.*

15. ***Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.***

CONTEXTUALIZACIÓN

O IES Félix Muriel é o único centro de ensino secundario e postobrigatorio do concello de Rianxo. A el están adscritos, polo tanto, todos os Colexios de Educación Infantil e Primaria do termo municipal. Dada esta situación, sería de esperar que a oferta do noso centro educativo fose plural e diversa, para poder atender ás necesidades e expectativas do alumnado deste concello. A pesar diso, o noso centro só ofrece as ensinanzas regradas obrigatorias na ESO, cunha atención á diversidade e ás necesidades educativas do alumnado cada vez máis raquítica por falta de recursos materiais e humanos e unha oferta no ensino postobrigatorio que non dá cabida ás necesidades da contorna, pois só oferta dúas liñas no Bacharelato e un Ciclo Formativo de Atención Sociosanitaria. Tendo en conta que no noso centro abunda o alumnado que realiza estudos musicais, non é doado para eles combinalos cun Bacharelato que non se corresponde cos seus interese, polo que moitas veces deben trasladarse a outro centro. Por outra banda, o noso Ciclo Formativo precisaría dunha FP Básica acorde cos seus módulos e dunha continuidade a través dun Ciclo Superior. Ademais falta algún outro tipo de oferta formativa relacionada cos intereses económicos e produtivos da contorna, dado que Rianxo é un pobo que segue a vivir do mar.

Con respecto á situación social que vive aquí a nosa lingua, cabe dicir que Rianxo é unha vila moito menos castelanizada que as da súa contorna (A Pobra, Boiro ou Ribeira). Se ben, nos últimos catro anos detectamos actitudes negativas cara a lingua por parte do alumnado, consideramos que forman parte do elenco de prexuízos sobre a viabilidade do galego na nosa sociedade en xeral. Estes prexuízos medran curso a curso, fornecidos pola falta de apoio institucional para impulsar medidas serias que freen a sangría de falantes, que apoien o labor dos Equipos de Normalización Lingüística ou que visibilicen a lingua a través dos medios de comunicación de masas.

O contexto sociolingüístico do noso centro é galegófono no rexistro coloquial, pero atopámonos cunha maior corrección na expresión escrita en español e unha maior preferencia por realizar lecturas tamén nesa lingua. O argumento que o alumnado emprega para explicar esta situación diglósica é que aprenderon a ler e a escribir en castelán.

Dado este contexto, consideramos un obxectivo fundamental para o noso Departamento Didáctico a loita contra os prexuízos lingüísticos desde unha óptica *proactiva* que sitúe o alumnado como aprendices plurilingües, para que sexan quen de ver a riqueza que supón a aceptación da diversidade como un reforzamento da propia identidade. Ser competente na lingua propia significa saber utilizar esa lingua en todos os ámbitos e situacións de xeito adecuado, e isto implica derrubar prexuízos lingüísticos.

En consecuencia, deberemos prestar unha atención especial aos contidos relacionados coa Historia da Lingua e a Sociolingüística, para un mellor desenvolvemento da competencia plurilingüe. Para isto, buscaremos unha adecuada coordinación cos outros Departamentos Lingüísticos na procura de estratexias que nos permitan abordar determinados contidos desde a óptica da Lingua Galega como lingua minorizada no seu propio territorio; non perderemos de vista o obxectivo común que é impulsar a necesaria normalización lingüística para vencer as dificultades da menor presenza e repercusión social do galego, motivadas en moitos casos por eses prexuízos que, como docentes de linguas, nun mundo multicultural e plurilingüe, temos a obriga de desmontar e derrubar.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

No marco das orientacións realizadas pola Unión Europea, insístese na necesidade da adquisición das **competencias clave**. Nos últimos anos definíronse oito competencias clave esenciais, que se consideran necesarias para todas as persoas na sociedade do coñecemento e que se deben traballar en todas as materias do currículo. Foran incorporadas ao sistema educativo español coa LOE 2/2006 baixo o nome de *competencias básicas*. Agora a LOMCE 8/2013 pon o seu empeño nun modelo curricular baseado no desenvolvemento das competencias do alumnado.

Tal e como aparece definida na Orde ministerial ECD/65/2015, *a competencia clave é a capacidade de responder a demandas complexas e levar a cabo tarefas diversas de forma adecuada. A competencia supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións, ademais doutros compoñentes sociais. Trátase dun coñecemento adquirido a través da participación activa en practicas sociais. É un "saber facer".*

A inclusión das competencias básicas no currículo ten tres finalidades:

- Integrar as diferentes aprendizaxes, tanto as formais (as diferentes áreas do currículo) como as informais.
- Facer que os estudantes poñan as súas aprendizaxes en relación con distintos tipos de contidos e que as utilicen de maneira efectiva cando lles resulten necesarias en diferentes situacións e contextos.
- Orientar a ensinanza, ao permitir identificar os contidos e os criterios de avaliación imprescindíbeis.

A área de LGSA contribúe dun xeito decisivo ao desenvolvemento de todos os aspectos que conforman a **competencia en comunicación lingüística (CCL)**. Esta competencia refírese *á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de*

construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, das emocións e da conduta. Ademais de ser a vía de coñecemento e contacto coa diversidade cultural.

Ademais de contribuír dun xeito decisivo ao desenvolvemento da competencia comunicativa, a área de LGSA garda unha relación moi estreita con outras competencias básicas:

- **Competencia para aprender a aprender (CAA)**. A lingua é un instrumento de comunicación e de acceso a novos coñecementos, pero tamén é o instrumento fundamental para a construción do pensamento, a produción textual e a creación literaria. O acceso ao saber e á construción de coñecementos mediante a linguaxe relaciónase directamente con esta competencia. Esta competencia debe desenvolverse a través dunha actitude de curiosidade, interese e creatividade cara ao propio proceso de aprendizaxe. As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para estruturar o pensamento e o control da aprendizaxe e para valorar a correcta expresión oral e escrita, así como a lectura, como fonte de enriquecemento persoal:

- Lectura comprensiva
- Conversa reflexiva
- Composición de resumos e de esquemas que organicen as ideas
- Interpretación das informacións que proporcionen distintas fontes
- Exposición e conclusións sobre tarefas académicas
- Interese pola autocorrección
- Capacidade de auto e coavaliación

No desenvolvemento práctico do currículo da materia prestarase especial atención á necesidade de desenvolver a capacidade de autocorrección como unha maneira de aprender. Especialmente á hora de expresarnos oralmente.

- **Competencia para o sentido da iniciativa e o espírito emprendedor (CSIEE).** A adquisición de habilidades lingüísticas a través da Literatura contribúe a progresar nesta competencia e na regulación da propia actividade con progresiva autonomía, porque aprender a usar a lingua é tamén aprender a analizar e resolver problemas, trazar plans e tomar decisións. As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para aprender a manter unha actitude crítica ante as mensaxes recibidas, a localizar a información e a fomentar a autoestima lingüística:

  - Obradoiros de escrita
  - Lectura dramatizada de obras literarias
  - Uso dos medios de comunicación social
  - Uso das TIC e da Biblioteca
  - Realización de debates e coloquios
  - Elaboración e exposición de presentacións informáticas

Dentro do currículo da materia préstase atención á iniciativa persoal e á propia autonomía do alumno/a e á súa capacidade para traballar en equipo, a través da participación en proxectos que desenvolvan actividades complementarias e contidos transversais, así como a través da investigación arredor de autores e obras da Literatura do Século XX e da Actualidade e a creación de novos contidos partindo dos datos obtidos nesa investigación, realizando ao finalizar o proceso unha posta en común na aula.

- **Competencia dixital (CD).** A nosa materia tamén contribúe a progresar nesta competencia posto que unha das súas metas é proporcionar coñecementos e destrezas para a busca e selección de información relevante, así como para a súa reutilización na elaboración de textos orais e escritos propios. Por outra banda, a diversidade de modalidades e soportes textuais ou informativos require hoxe dunha alfabetización máis complexa. As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para transformar a información en coñecemento:

- Uso de dicionarios dixitais
- Uso de correctores ortográficos
- Uso de enciclopedias virtuais
- Uso de xornais dixitais
- Produción de textos propios tras a selección, análise crítica, esquematización e síntese da información.
- Publicación e dinamización das producións e creacións propias.

Dentro do currículo da materia inclúese o uso de soportes electrónicos para a exposición dos contidos por parte da persoa docente e para a publicación das producións e creacións do alumnado a través do **Blogue da Materia** e a súa dinamización a través das redes sociais ordinarias. Ademais, para os contidos servirémonos dun sitio web no que se recollen as presentacións informáticas da **Literatura Galega do século XX** elaboradas por Lourenzo Álvarez**.**

- **Competencias sociais e cívicas (CSC).** A aprendizaxe da Literatura, como manifestación artística da lingua, contribúe ao desenvolvemento desta competencia, entendida como un conxunto de habilidades e destrezas para a convivencia, o respecto e o entendemento entre persoas, porque aprender literatura é aprender a perfeccionar a lingua que nos permite comunicarnos cos outros, comprender o que estes transmiten e aproximarnos a outras realidades. Trátase polo tanto dun instrumento fundamental para a socialización e o respecto por todas as manifestacións culturais. As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para analizar criticamente os usos discriminatorios da linguaxe mediante os cales se transmiten prexuízos e imaxes estereotipadas do mundo:

- Comentario crítico de textos ensaísticos (de distintos autores/as correspondentes ás distintas etapas da LGSA).
- Exercicio dos valores democráticos e dos dereitos civís, avaliable a través da observación directa do comportamento cotiá do alumno/a e da súa participación en proxectos relacionados coas actividades complementarias e cos contidos transversais.

- Capacidade de diálogo, participando e conversas, coloquios e debates.

Dentro do currículo da materia inclúese o desenvolvemento na aula de conversas reflexivas, charlas literarias, debates, así como a asunción das normas de convivencia na aula que levan aparelladas o respecto pola quenda de palabra como mostra de civismo e respecto polo outro.

- **Competencia para a conciencia e as expresións culturais (CCEC)**. Na nosa materia, a lectura e a valoración das obras literarias contribúen de forma relevante ao desenvolvemento desta competencia, entendida como aproximación a un patrimonio literario e a uns temas recorrentes que son expresión de preocupacións esenciais do ser humano. Esta competencia sairá reforzada ao relacionarmos as manifestacións literarias con outras manifestacións artísticas: pintura, música, cinema... As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para valorar a riqueza cultural, a diversidade lingüística, a expresividade popular e a creación artística:

- Visita a museos
- Participación en concertos
- Asistencia a representacións teatrais
- Proxeccións de filmes e documentais
- Realización de itinerarios literarios

Dentro do currículo da materia inclúense saídas didácticas para a aprendizaxe en contextos informais, ademais da lectura e comentario na aula de textos literarios; pero tamén o desenvolvemento dun **blogue** que recolla os contextos nos que @s nos@s autores/as producen os seus textos e a súa relación con outras manifestacións artísticas.

- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)**. A Literatura non se aprende só para acumular saberes, senón para expresar mellor o que sabemos e, sobre todo, para comprender e expresar o que pensamos e o que sentimos. É imprescindible a Literatura para entender o valor artístico dunha ecuación usada nunha composición poética ou das estatísticas que inzan os xornais; pero sobre todo para entender a relación

entre as ciencias en xeral e o mundo artístico. Como analizar un poema cubista, un caligrama, ou un texto futurista sen as matemáticas? Como entender as vangardas sen o desenvolvemento tecnolóxico e científico do primeiro terzo do século XX? E como entender o minimalismo e o existencialismo sen o frustración que provocaron no ser humano as consecuencias negativas dese desenvolvemento técnico-científico tras a Segunda Guerra Mundial?

As seguintes actividades contribúen a desenvolver esta competencia para desenvolver a necesaria relación e interdependencia entre o pensamento humanístico e o pensamento científico:

- Lectura e interpretación de mapas, gráficas e estatísticas
- Contextualización e interrrelación de todas as artes e saberes como produtos dunha época e unha etapa histórica determinada

Dentro do currículo da materia inclúense todas estas tarefas relacionadas ou vinculadas aos texto e aos contexto da LGSA.

a) Concreción que recolla a relación dos estándares de aprendizaxe avaliables da materia que forman parte dos perfís competenciais

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
Bloque 1. Aspectos comúns		8			6	
CCL	LGSXX1.1.1. Le e interpreta textos significativos do século XX e da actualidade, identifica neles os aspectos formais e temáticos que os individualizan e valóraos como expresión da sensibilidade autorial e da identidade cultural de Galicia. LGSXX1.2.1. Analiza e describe os elementos intratextuais e extratextuais que impregnan as obras literarias, así como a estrutura e técnica que os sustentan. LGSXX1.3.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada, e recoñece as influencias literarias e non literarias presentes nela. LGSXX1.4.1. Valora e describe a pluralidade de estéticas e temáticas literarias do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diferentes autoras e autores. LGSXX1.5.1. Analiza e describe a relación entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, e explica as conexións formais e temáticas existentes entre eles. LGSXX1.6.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e outras artes (cine, pintura, música, etc.) e describe influencias e hibridacións. LGSXX1.7.1. Elabora traballos de investigación escritos e/ou orais sobre algunha obra ou aspecto salientable dela, empregando as fontes de documentación necesarias, e emite unha opinión persoal argumentada. LGSXX1.8.1. Crea textos de intención literaria nos que ten presentes as técnicas e os coñecementos adquiridos no estudo e na análise das obras da literatura galega do século XX e da actualidade.	8	100%	**1. Comprende e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e é quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada.** **2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **3. Analiza e describe a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **5. Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas).** **6. Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI .**	6	100%
CAA				**1. Comprende e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e é quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada.**	3	50%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). **5. Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas).**		
CSC				**2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).**	2	33%
CSIEE				**5. Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas).** **6. Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI .**	2	33%
CD				**5. Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha**	3	50%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas). **6. Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI .**		
CCEC	LGSXX1.1.1. Le e interpreta textos significativos do século XX e da actualidade, identifica neles os aspectos formais e temáticos que os individualizan e valóraos como expresión da sensibilidade autorial e da identidade cultural de Galicia. LGSXX1.2.1. Analiza e describe os elementos intratextuais e extratextuais que impregnan as obras literarias, así como a estrutura e técnica que os sustentan. LGSXX1.3.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada, e recoñece as influencias literarias e non literarias presentes nela. LGSXX1.4.1. Valora e describe a pluralidade de estéticas e temáticas literarias do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diferentes autoras e autores. LGSXX1.5.1. Analiza e describe a relación entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, e explica as conexións formais e temáticas existentes entre eles. LGSXX1.6.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e outras artes (cine, pintura, música, etc.) e describe influencias e hibridacións. LGSXX1.7.1. Elabora traballos de investigación escritos e/ou orais sobre algunha obra ou aspecto salientable dela, empregando as fontes de documentación necesarias, e emite unha opinión persoal argumentada. LGSXX1.8.1. Crea textos de intención literaria nos que ten presentes as técnicas e os coñecementos adquiridos no estudo e na análise das obras da literatura galega do século XX e da actualidade.	8	100%	**2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **3. Analiza e describe a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).** **6. Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI .**	4	66%
CMCCT				**4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas**	1	16%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Nº	PORCEN-TAXES	Concreción estándares	Nº	PORCEN-TAXES
				conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).		
Bloque 2. Narrativa		4			1	
CCL	LGSXX2.1.1. Analiza a narrativa galega do século XX e da actualidade, e determina os seus paradigmas, os contextos e as influencias. LGSXX2.1.2. Comenta e compara textos narrativos da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX2.2.1. Analiza o relato e sinala as súas principais características: estrutura, técnicas e extensión. LGSXX2.3.1. Analiza a novela e describe os seus trazos definitorios: tipo de narrador, deseño de personaxes e tratamento das categorías de espazo e tempo.	4	100%	**7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CAA				**7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSC				**7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSIEE				**7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CD						

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
CCEC	LGSXX2.1.1. Analiza a narrativa galega do século XX e da actualidade, e determina os seus paradigmas, os contextos e as influencias. LGSXX2.1.2. Comenta e compara textos narrativos da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX2.2.1. Analiza o relato e sinala as súas principais características: estrutura, técnicas e extensión. LGSXX2.3.1. Analiza a novela e describe os seus trazos definitorios: tipo de narrador, deseño de personaxes e tratamento das categorías de espazo e tempo.	4	100%	**7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CMCCT						
Bloque 3. Poesía		4			1	
CCL	LGSXX3.1.1. Analiza a poesía galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias. LGSXX3.1.2. Comenta e compara textos poéticos da literatura galega do século XX e da actualidade e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX3.2.1. Describe o fondo ou contido dos principais textos poéticos do período e describe temas e motivos. LGSXX3.3.1. Analiza a forma ou expresión dos principais textos poéticos do período e describe o nivel actancial (actores e personaxes), a enunciación (voz, perspectiva e suxeito lírico), a estrutura e a figuración (tropos, figuras de dicción e figuras de pensamento).	4	100%	**8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CAA				**8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSC				**8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos**	1	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				(seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.		
CSIEE				**8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CD						
CCEC	LGSXX3.1.1. Analiza a poesía galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias. LGSXX3.1.2. Comenta e compara textos poéticos da literatura galega do século XX e da actualidade e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX3.2.1. Describe o fondo ou contido dos principais textos poéticos do período e describe temas e motivos. LGSXX3.3.1. Analiza a forma ou expresión dos principais textos poéticos do período e describe o nivel actancial (actores e personaxes), a enunciación (voz, perspectiva e suxeito lírico), a estrutura e a figuración (tropos, figuras de dicción e figuras de pensamento).	4	100%	**8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CMCCT						
Bloque 4. Teatro		4			1	
CCL	LGSXX4.1.1. Analiza o teatro galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias. LGSXX4.1.2. Comenta e compara textos teatrais da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX4.2.1. Analiza o teatro desde a súa compoñente literaria e caracteriza a traxedia, a comedia e o drama do período. LGSXX4.3.1. Analiza o teatro como espectáculo e describe o funcionamento dos elementos e axentes escénicos.	4	100%	**9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CAA				**9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como**	1	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.		
CSC				**9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSIEE				**9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CD						
CCEC	LGSXX4.1.1. Analiza o teatro galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias. LGSXX4.1.2. Comenta e compara textos teatrais da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística. LGSXX4.2.1. Analiza o teatro desde a súa compoñente literaria e caracteriza a traxedia, a comedia e o drama do período. LGSXX4.3.1. Analiza o teatro como espectáculo e describe o funcionamento dos elementos e axentes escénicos.	4	100%	**9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CMCCT						
Bloque 5. Ensaio		3			1	
CCL	LGSXX5.1.1. Analiza o ensaio galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	3	100%	**10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos,**	1	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
	LGSXX5.2.1. Analiza diferentes tipos de ensaios literarios: (auto)biografías, libros de viaxe, memorias, diarios e críticas literarias. LGSXX5.3.1. Analiza diferentes tipos de ensaios xornalísticos: artigos de opinión, crónicas e entrevistas.			**ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**		
CAA				**10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSC				**10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CSIEE				**10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	1	100%
CD						
CCEC	LGSXX5.1.1. Analiza o ensaio galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	3	100%	**10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de**	1	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Nº	PORCEN-TAXES	Concreción estándares	Nº	PORCEN-TAXES
	LGSXX5.2.1. Analiza diferentes tipos de ensaios literarios: (auto)biografías, libros de viaxe, memorias, diarios e críticas literarias. LGSXX5.3.1. Analiza diferentes tipos de ensaios xornalísticos: artigos de opinión, crónicas e entrevistas.			**opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**		
CMCCT						
Bloque 5. A Literatura e outras artes		6				
CCL	LGSXX6.1.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e o cine. LGSXX6.2.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a música. LGSXX6.3.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as artes plásticas. LGSXX6.4.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a fotografía. LGSXX6.5.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a banda deseñada. LGSXX6.6.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as novas tecnoloxías.	6	100%	**11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	6	100%
CAA				**11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a**	6	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Nº	PORCEN-TAXES	Concreción estándares	Nº	PORCEN-TAXES
				comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.		
CSC						
CSIEE				11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos	6	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				de opinión ou á creación dun produto artístico. **14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**		
CD				**16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	1	
CCEC	LGSXX6.1.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e o cine. LGSXX6.2.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a música. LGSXX6.3.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as artes plásticas. LGSXX6.4.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a fotografía. LGSXX6.5.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a banda deseñada. LGSXX6.6.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as novas tecnoloxías.	6	100%	**11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.** **14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	6	100%

LGSA. Bacharelato. 2º Curso						
Competencias clave	**Estándares de aprendizaxe**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**	**Concreción estándares**	**Nº**	**PORCEN-TAXES**
				15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. **16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**		
CMCCT						

No **Decreto 85/2015** atopamos **29 estándares avaliables** para a materia de LGSA de 2º BACHARELATO, así como un número determinado de estándares vinculados a cada competencia clave. En consecuencia, atopamos no conxunto da materia as seguintes porcentaxes:

Competencias clave	**Número de Estándares de aprendizaxe vinculados a cada competencia clave (29)**	**PORCENTAXES (peso de cada competencia no conxunto da materia)**
CCL	29	**100%**
CAA	0	
CSC	0	
CSIEE	0	
CD	0	
CCEC	29	**100%**
CMCCT	0	

Despois de realizar a **concreción dos estándares avaliables**, os 29 estándares de partida quedan organizados e concretados arredor de **16 estándares vinculados ás distintas competencias clave**. En consecuencia, as porcentaxes das que nos serviremos para a avaliación das competencias clave na materia de LGSA para o nivel de 2º BACHARELATO serán as que seguen:

Competencias clave	Número de Estándares de aprendizaxe concretos vinculados a cada competencia clave (16)	PORCENTAXES (peso de cada competencia no conxunto da materia)
CCL	16	**100%**
CAA	13	**81%**
CSC	6	**37%**
CSIEE	12	**75%**
CD	4	**25%**
CCEC	14	**87%**
CMCCT	1	**6%**

Os **Índices de Logro** mediranse nuns casos de 1 a 4 e noutros de 1 a 10, supoñendo 1 o logro máis baixo e 4 ou 10 o logro máis alto, e repartiranse proporcionalmente entre as concrecións sinaladas para cada Competencia Clave e entre as Competencias Clave relacionadas con cada un dos Estándares de Aprendizaxe Avaliables, vinculados estándares e competencias aos Instrumentos e Procedementos de Avaliación (producións textuais, traballos de investigación, tarefas, creacións artísticas...). É dicir, cada Instrumento de Avaliación levará engadido os criterios para ser avaliado, onde figurarán os estándares e as competencias que se pretendan avaliar a través dese instrumento ou procedemento. Unha vez avaliado, indicarase ao carón de cada estándar e das competencias que leve vinculadas o grao de adquisición ou desenvolvemento.

No caso das producións escritas (informes, artigos, comentarios, textos narrativos, textos descritivos, textos expositivos, textos argumentativos) engadiranse tamén os Criterios de Corrección.

No caso das exposicións orais (conversas, coloquios, debates, exposicións e presentación de traballos e tarefas, lecturas dramatizadas), engadiranse tamén as Rúbricas de Avaliación.

No caso dos Traballos de Investigación tamén se engadirán Rúbricas de Avaliación.

3. OBXECTIVOS PARA O CURSO

Tal e como recolle a **ORDE do 15 de xullo de 2015**, os obxectivos, desde o máis xenérico ao máis concreto, para esta materia son:

1. *Ampliar o coñecemento da cultura galega e aumentar, a través dela, o coñecemento do mundo.*
2. *Analizar de forma crítica a realidade.*
3. *Mellorar as posibilidades comunicativas e estéticas.*
4. *Afondar na formación literaria do alumnado.*
5. *Mellorar a utilización de procedementos, técnicas, habilidades e estratexias de análise, na investigación, no desenvolvemento do xuízo crítico e na reutilización da información.*
6. *Mellorar a produción textual e fomentar a creación artística.*

Relación dos Obxectivos cos Contidos, os Criterios de Avaliación, os Estándares de Aprendizaxe e as Competencias Clave (Decreto 86/2015)

4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato

Obxec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Temporalización	Grao mínimo de consecución para superar a materia	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Procedementos de Avaliación	Instrumentos de Avaliación
Bloque 1. Aspectos comúns								
b d e p	B1.1. Lectura e interpretación de textos significativos do século XX e da actualidade, descrición neles dos aspectos formais e temáticos que os individualizan e valoración destes como expresión da sensibilidade autorial e da identidade cultural de Galicia.	B1.1. Ler e interpretar textos significativos do século XX e da actualidade, identificar neles os aspectos formais e temáticos que os individualizan e valoralos como expresión da sensibilidade autorial e da identidade cultural de Galicia.	O **1º trimestre** ocuparase coa primeira etapa da LGSA: o 1º terzo do séc. XX **(de 1906 a 1936)** • A poesía das Irmanda-des da Fala • A poesía das Vangardas • A narrativa da época Nós • O teatro da época Nós • O ensaio da época Nós	**1º** **Comprende e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e é quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada.**	LGSXX1.1.1. Le e interpreta textos significativos do século XX e da actualidade, identifica neles os aspectos formais e temáticos que os individualizan e valóraos como expresión da sensibilidade autorial e da identidade cultural de Galicia.	CCL CCEC	• Lectura na aula • Intervencións na aula • Escoita activa • Participación en coloquios e debates	➢ Observación directa na Aula (para subir nota) ➢ Produción textual (50% da nota trimestral) (1 texto expositivo e 1 texto argumenta-tivo) ➢ Elaboración dun traballo de investigación por trimestre (50% da nota trimestral)
n e p	B1.2. Análise dos elementos intratextuais e extratextuais que impregnan as obras literarias, así como da estrutura e a técnica que os sustentan.	B1.2. Analizar os elementos intratextuais e extratextuais que impregnan as obras literarias, así como a estrutura e técnica que os sustentan.		**2º** **Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).**	LGSXX1.2.1. Analiza e describe os elementos intratextuais e extratextuais que impregnan as obras literarias, así como a estrutura e técnica que os sustentan.	CCL CCEC		
e h p	B1.3. Estudo da relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada, e recoñecemento das	B1.3. Estudar a relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada, e recoñecer as influencias literarias e			LGSXX1.3.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e o contexto sociocultural en que foi creada, e recoñece as	CCL CCEC		

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato								
Obxec-tivos	**Contidos**	**Criterios de avaliación**	**Temporalización**	**Grao mínimo de consecución para superar a materia**	**Estándares de aprendizaxe**	**Competencias clave**	**Procedementos de Avaliación**	**Instrumentos de Avaliación**
	influencias literarias e non literarias presentes nela.	non literarias presentes nela.	O **2º trimestre** ocuparase coa segunda etapa da LGSA **(de 1936 a 1976)** • A narrativa de posguerra • O teatro de posguerra • A poesía de posguerra • A poesía no exilio • A narrativa no exilio • O teatro no exilio • O ensaio no exilio • A nova narrativa galega		influencias literarias e non literarias presentes nela.			
e h p	B1.4. Valoración da pluralidade de estéticas e temáticas literarias do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diferentes autoras e autores.	B1.4. Valorar a pluralidade de estéticas e temáticas literarias do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diferentes autoras e autores.			LGSXX1.4.1. Valora e describe a pluralidade de estéticas e temáticas literarias do século XX e da actualidade a través da análise do seu tratamento por diferentes autoras e autores.	CCL CCEC	• Lectura comparada de textos e autores	
e h p	B1.5. Análise da relación entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, e descrición das conexións formais e temáticas existentes entre eles.	B1.5. Analizar a relación entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, e explicar as conexións formais e temáticas existentes entre eles.		**3º** **Analiza e describe a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).**	LGSXX1.5.1. Analiza e describe a relación entre textos da literatura galega do século XX e da actualidade con textos doutras literaturas, e explica as conexións formais e temáticas existentes entre eles.	CCL CCEC	• Procura información na rede	
e h p	B1.6. Estudo da relación entre a obra literaria e outras artes (cine, pintura, música, etc.) e descrición de influencias e hibridacións.	B1.6. Estudar a relación entre a obra literaria e outras artes (cine, pintura, música, etc.) e describir influencias e hibridacións.		**4º** **Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas).**	LGSXX1.6.1. Estuda e describe a relación entre a obra literaria e outras artes (cine, pintura, música, etc.) e describe influencias e hibridacións.	CCL CCEC	• Visionado de longas e curtametraxe e documentos audiovisuais,	
e h l p	B1.7. Elaboración de traballos de investigación escritos e/ou orais sobre algunha obra ou aspecto salientable dela,	B1.7. Elaborar traballos de investigación escritos e/ou orais sobre algunha obra ou		**5º** **Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e**	LGSXX1.7.1. Elabora traballos de investigación escritos e/ou orais sobre algunha obra ou aspecto salientable dela, empregando as fontes de	CCL CCEC	• Procura e selección de información na rede • Elaboración	

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato								
Obxec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Temporalización	Grao mínimo de consecución para superar a materia	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Procedemen-tos de Avaliación	Instrumentos de Avaliación
	empregando as fontes de documentación necesarias e cunha opinión persoal argumentada.	aspecto salientable dela, empregando as fontes de documentación necesarias, e emitir unha opinión persoal argumentada.	O **3º trimestre** ocuparase da terceira etapa da LGSA **(de 1976 a 2006)** • A narrativa contemporánea • A poesía contem-poránea • O teatro actual • Os distintos xéneros ensaísticos na actualidade	**é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas).**	documentación necesarias, e emite unha opinión persoal argumentada.		de presentacións informáticas • Exposición oral das conclusións na aula	
e h p	B1.8. Creación de textos de intención literaria nos que se teñan presentes as técnicas e os coñecementos adquiridos no estudo e na análise das obras da literatura galega do século XX e da actualidade.	B1.8. Crear textos de intención literaria nos que se teñan presentes as técnicas e os coñecementos adquiridos no estudo e na análise das obras da literatura galega do século XX e da actualidade.		**6º** **Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI**	LGSXX1.8.1. Crea textos de intención literaria nos que ten presentes as técnicas e os coñecementos adquiridos no estudo e na análise das obras da literatura galega do século XX e da actualidade.	CCL CCEC	• Creación de produtos artisticos	
Bloque 2. Narrativa								
d e h p	B2.1. Análise da narrativa galega do século XX e da actualidade, e descrición dos seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	B2.1. Analizar a narrativa galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os contextos e as influencias.		**7º** **Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	LGSXX2.1.1. Analiza a narrativa galega do século XX e da actualidade, e determina os seus paradigmas, os contextos e as influencias. LGSXX2.1.2. Comenta e compara textos narrativos da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística.	CCL CCEC CCL CCEC	• Lectura comprensiva • Elaboración de comentarios • Produción de textos argumentati-vos e expositivos • Elaboración	➢ Observación directa na Aula (para subir nota) ➢ Produción textual (50% da nota trimestral)

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato								
Obxec-tivos	**Contidos**	**Criterios de avaliación**	**Temporalización**	**Grao mínimo de consecución para superar a materia**	**Estándares de aprendizaxe**	**Competen cias clave**	**Procedemen-tos de Avaliación**	**Instrumentos de Avaliación**
d e h p	B2.2. Estudo do relato e descrición das súas principais características: estrutura, técnicas e extensión.	B2.2. Estudar o relato e sinalar as súas principais características: estrutura, técnicas e extensión.			LGSXX2.2.1. Analiza o relato e sinala as súas principais características: estrutura, técnicas e extensión.	CCL CCEC	de traballos de investiga-ción • Desenvolve-mento de tarefas	(1 comentario narrativo) ➢ Elaboración dun traballo de investigación por trimestre (50% da nota trimestral) ➢ Creación dun texto narrativo (para subir nota)
d e h p	B2.3. Estudo da novela e descrición dos seus trazos definitorios: tipo de narrador, deseño de personaxes e tratamento das categorías de espazo e tempo.	B2.3. Estudar a novela e describir os seus trazos definitorios: tipo de narrador, deseño de personaxes e tratamento das categorías de espazo e tempo.			LGSXX2.3.1. Analiza a novela e describe os seus trazos definitorios: tipo de narrador, deseño de personaxes e tratamento das categorías de espazo e tempo.	CCL CCEC		
Bloque 3. Poesía								
d e h p	B3.1. Análise da poesía galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	B3.1. Analizar a poesía galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.		**8º** **Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	LGSXX3.1.1. Analiza a poesía galega do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	CCL CCEC	• Lectura comprensiva • Elaboración de comentarios • Produción de textos argumentati-vos e expositivos • Elaboración de traballos de investigación • Desenvolve-mento de tarefas	➢ Observación directa na Aula (para subir nota) ➢ Produción textual (50% da nota trimestral) (1 comentario poético) ➢ Elaboración dun traballo de investigación por trimestre (50% da nota trimestral)
					LGSXX3.1.2. Comenta e compara textos poéticos da literatura galega do século XX e da actualidade e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística.	CCL CCEC		
d e h p	B3.2. Estudo do fondo ou contido dos principais textos poéticos do período, determinando temas e motivos.	B3.2. Estudar o fondo ou contido dos principais textos poéticos do período,			LGSXX3.2.1. Describe o fondo ou contido dos principais textos poéticos do período e describe temas e motivos.	CCL CCEC		

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato								
Obxec-tivos	**Contidos**	**Criterios de avaliación**	**Temporalización**	**Grao mínimo de consecución para superar a materia**	**Estándares de aprendizaxe**	**Competencias clave**	**Procedemen-tos de Avaliación**	**Instrumentos de Avaliación**
		determinando temas e motivos.						➢ Creación dun texto poético (para subir nota)
d e h p	B3.3. Estudo da forma ou expresión dos principais textos poéticos do período, determinando o nivel actancial (actores e personaxes), a enunciación (voz, perspectiva e suxeito lírico), a estrutura e a figuración (tropos, figuras de dicción e figuras de pensamento).	B3.3. Estudar a forma ou expresión dos principais textos poéticos do período, determinando o nivel actancial (actores e personaxes), a enunciación (voz, perspectiva e suxeito lírico), a estrutura e a figuración (tropos, figuras de dicción e figuras de pensamento).			LGSXX3.3.1. Analiza a forma ou expresión dos principais textos poéticos do período e describe o nivel actancial (actores e personaxes), a enunciación (voz, perspectiva e suxeito lírico), a estrutura e a figuración (tropos, figuras de dicción e figuras de pensamento).	CCL CCEC		
Bloque 4. Teatro								
d e h p	B4.1. Análise do teatro galego do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	B4.1. Analizar o teatro galego do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.		**9º** **Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	LGSXX4.1.1. Analiza o teatro galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	CCL CCEC	• Lectura comprensiva • Elaboración de comentarios • Produción de textos argumentati-vos e expositivos • Elaboración de traballos	➢ Observación directa na Aula (para subir nota) ➢ Produción textual (50% da nota trimestral) (1 comentario literario)
					LGSXX4.1.2. Comenta e compara textos teatrais da literatura galega do século XX e da actualidade, e describe a coincidencia ou diverxencia temática, formal ou estilística.	CCL CCEC		

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato

Obxec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Temporalización	Grao mínimo de consecución para superar a materia	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Procedementos de Avaliación	Instrumentos de Avaliación
d e h p	B4.2. Análise do teatro desde a súa compoñente literaria e caracterización da traxedia, a comedia e o drama do período.	B4.2. Analizar o teatro desde a súa compoñente literaria e caracterizar a traxedia, a comedia e o drama do período.			LGSXX4.2.1. Analiza o teatro desde a súa compoñente literaria e caracteriza a traxedia, a comedia e o drama do período.	CCL CCEC	de investigación • Desenvolvemento de tarefas	➢ Elaboración dun traballo de investigación por trimestre (50% da nota trimestral) ➢ Creación dun texto dialogado (para subir nota)
d e h p	B4.3. Análise do teatro como espectáculo e descrición do funcionamento dos elementos e axentes escénicos.	B4.3. Analizar o teatro como espectáculo e describir o funcionamento dos elementos e axentes escénicos.			LGSXX4.3.1. Analiza o teatro como espectáculo e describe o funcionamento dos elementos e axentes escénicos.	CCL CCEC		
Bloque 5. Ensaio								
d e h p	B5.1. Análise do ensaio galego do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	B5.1. Analizar o ensaio galego do século XX e da actualidade determinando os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.		**10º** **Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.**	LGSXX5.1.1. Analiza o ensaio galego do século XX e da actualidade e determina os seus paradigmas, os seus contextos e as súas influencias.	CCL CCEC	• Lectura comprensiva • Elaboración de comentarios • Produción de textos argumentativos e expositivos • Elaboración de traballos de investigación • Desenvolvemento de tarefas	➢ Observación directa na Aula (para subir nota) ➢ Produción textual (50% da nota trimestral) (1 comentario crítico) ➢ Elaboración dun traballo de investigación por trimestre (50% da nota trimestral) ➢ Creación dun texto ensaístico:
d e h p	B5.2. Análise de diferentes tipos de ensaios literarios: (auto)biografías, libros de viaxe, memorias, diarios e críticas literarias.	B5.2. Analizar diferentes tipos de ensaios literarios: (auto)biografías, libros de viaxe, memorias, diarios e críticas literarias.			LGSXX5.2.1. Analiza diferentes tipos de ensaios literarios: (auto)biografías, libros de viaxe, memorias, diarios e críticas literarias.	CCL CCEC		
d e h p	B5.3. Análise de diferentes tipos de ensaios xornalísticos: artigos de	B5.3. Analizar diferentes tipos de ensaios xornalísticos:			LGSXX5.3.1. Analiza diferentes tipos de ensaios xornalísticos: artigos de	CCL CCEC		

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato								
Obxec-tivos	**Contidos**	**Criterios de avaliación**	**Temporalización**	**Grao mínimo de consecución para superar a materia**	**Estándares de aprendizaxe**	**Competencias clave**	**Procedementos de Avaliación**	**Instrumentos de Avaliación**
	opinión, crónicas e entrevistas.	artigos de opinión, crónicas e entrevistas.			opinión, crónicas e entrevistas.			artigo de opinión (para subir nota)
Bloque 6. A literatura e outras artes								
d e h p	B6.1. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e o cine.	B6.1. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e o cine.		**11º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	LGSXX6.1.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e o cine.	CCL CCEC	• Elaboración de comentarios • Produción de textos argumentati-vos e expositivos • Desenvolve-mento de tarefas • Participación en proxectos • Participación en actividades complementa-rias e extraescola-res	➢ Creación dun produto artístico (para subir nota) ➢ Participación nun proxecto **(Cinema.gal e Music.gal)** (para subir nota) ➢ Participación en actividades complemen-tarias e/ou extraesco-lares **(roteiros literarios)** (para subir nota)
d e h p	B6.2. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a música.	B6.2. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a música.		**12º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	LGSXX6.2.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a música.	CCL CCEC		
d e h p	B6.3. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as artes plásticas.	B6.3. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as artes plásticas.		**13º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	LGSXX6.3.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as artes plásticas.	CCL CCEC		
d e h p	B6.4. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a fotografía.	B6.4. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas		**14º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de**	LGSXX6.4.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións	CCL CCEC		

Literatura Galega do Século XX e da Actualidade. 2º de bacharelato

Obxec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Temporalización	Grao mínimo de consecución para superar a materia	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Procedemen-tos de Avaliación	Instrumentos de Avaliación
		da literatura e a fotografía.		**trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	hibridadas da literatura e a fotografía.			
d e h p	B6.5. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a banda deseñada.	B6.5. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a banda deseñada.		**15º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	LGSXX6.5.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e a banda deseñada.	CCL CCEC		
d e h p	B6.6. Análise das relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as novas tecnoloxías.	B6.6. Analizar as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as novas tecnoloxías.		**16º** **Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.**	LGSXX6.6.1. Analiza e describe as relacións, influencias e producións hibridadas da literatura e as novas tecnoloxías.	CCL CCEC		

a) Temporalización

A **ORDE do 15 de xullo** distribúe os contidos para LGSA en seis bloques, como xa recollemos máis arriba. Á hora de organizar eses contidos e levalos á práctica docente cotiá resulta imprescindíbel que o alumnado encontre sentido ao traballo que debe realizar. Para iniciar o proceso de ensino-aprendizaxe será necesario presentarlle ao alumnado os contidos que se van traballar, as actividades que se van realizar, os obxectivos que se perseguen e os criterios de avaliación dos que se servirá a persoa docente. Isto levarase a cabo a través das **Programacións de Aula**, que serán entregadas ao alumnado no inicio de cada trimestre.

Programa de Aula 1º trimestre

OBXECTIVOS:

1. Ampliar o coñecemento da cultura da comunidade da cal forma parte o alumnado.
2. Aumentar o coñecemento do mundo.
3. Analizar de forma crítica a realidade.
4. Mellorar as posibilidades comunicativas e estéticas do alumnado.
5. Afondar na formación literaria do alumnado.

CONTIDOS:

INTRODUCIÓN

- Visión xeral da creación literaria. Que é a literatura?

BLOQUE I. ASPECTOS COMÚNS

- Mellora na utilización de técnicas, habilidades e estratexias que axudarán na análise, na investigación, no desenvolvemento do xuízo crítico e na reutilización da información.

BLOQUE II. III. IV.V. NARRATIVA, POESÍA, TEATRO, ENSAIO.

- A literatura do 1º terzo do século XX.

BLOQUE VI. A LITERATURA E OUTRAS ARTES

- As manifestacións artísticas do 1º terzo do século XX. As vangardas.

- Cinema galego. ***Mamasunción*** e o cinema de Chano Piñeiro.

ACTIVIDADES:

- A lectura será actividade fundamental nesta materia. (LECTURAS)
- Comprender, explicar, analizar, interpretar e valorar a obra literaria. (PRODUCIÓNS TEXTUAIS)
- Traballo da aula que se fomente o espírito crítico, a escoita e o respecto polas distintas ideas e opinións sobre unha obra, a autoría ou un tema. Para que sexan quen de expor as súas opinións de xeito argumentado e de captar e aceptar as opinións das outras persoas. (INTERVENCIÓNS, COLOQUIOS, DEBATES)
- Elaborar traballos de investigación arredor de obras e autores/as contextualizados nunha época determinada. (TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN arredor das LECTURAS)

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- INTERVENCIÓNS NA AULA (20%)
- PRODUCIÓNS TEXTUAIS (40%)
- TRABALLO ARREDOR DUNHA LECTURA (40%)
- TAREFAS VOLUNTARIAS (poderán sumar até 3 puntos)

PRODUCIÓNS TEXTUAIS (40%)

- O alumnado elaborará como mínimo 4 textos de distinta tipoloxía cada trimestre, que terán os seguintes **criterios de cualificación**:
  - **Comentario Crítico (10%)**
  - **Artigo de opinión (10%)**
  - **Comentario narrativo (10%)**
  - **Comentario poético (10%)**
- Os **criterios de corrección** deses textos, ademais dunha **adecuada presentación**, serán:
  - Expresión:
    - Corrección ortográfica

- Corrección gramatical
- Respecto polas propiedades textuais
- Respecto pola estrutura segundo a tipoloxía textual
- Uso dun léxico rico e apropiado

- Contidos:
  - Centrados no texto que se está a comentar
  - Uso de argumentos ben desenvolvidos
  - Manifestación dun pensamento critico e do coñecemento da propia realidade
  - Ausencia de oratoria vacía
  - Uso dun estilo que demostre o coñecemento de recursos literarios

TRABALLO ARREDOR DUNHA LECTURA (40%)

- O alumnado escollerá unha obra e un autor da época abordada en cada trimestre para realizar un traballo de investigación arredor da mesma, que posteriormente poderá ser exposto fóra da aula, co apoio dunha presentación informática.

- Os **criterios de cualificación** serán:
  - Investigación (fontes) (10%)
  - Elaboración (estrutura e deseño) (20%)
  - Corrección (respecto polas normas ortográficas e gramaticais, así como polas propiedades textuais) (20%)
  - Contidos (contexto, autor/a, obra) (50%)
  - Exposición oral (con Presentación Informática) (poderá sumar até 2 puntos)
- Os **criterios de corrección** serán recollidos nas **rúbricas** deste tipo de traballos.

PROPOSTAS DE TRABALLOS E LECTURAS PARA O 1º RIMESTRE

- Da terra asoballada. Ramón Cabanillas.
- De catro a catro. Manuel Antonio.
- O porco de pé. Vicente Risco.
- Os biosbardos. Vicente Risco.
- Os camiños da vida. Otero Pedrayo.

- Arredor de si. Otero Pedrayo.
- Cousas. Castelao.
- Dos arquivos do trasno. Rafael Dieste.
- A fiestra valdeira. Rafael Dieste.
- Sempre en Galiza. Castelao.

GUIÓN PARA O TRABALLO

1. PORTADA
2. ÍNDICE
3. INTRODUCIÓN.
   - Contexto histórico no que se enmarca o autor/a e a súa obra
4. DESENVOLVEMENTO.
   - Situación da obra no conxunto da produción literaria do autor/a e interpretación da mesma partindo do comentario poético / narrativo / crítico dun fragmento ou poema da mesma.
5. CONCLUSIÓN.
   - Importancia do autor/a para a Historia da Literatura Galega. Corrente/s a que pertenceu, asociacións ou movementos a que estivo vinculado...
   - Pegada do autor/a e da súa obra hoxe.
6. FONTES

DATA DE ENTREGA: **até o 27 de NOVEMBRO**

EXPOSICIÓNS**:** fóra da aula, a partir do 4 de DECEMBRO

Programa de Aula 2º trimestre

OBXECTIVOS:

1. Ampliar o coñecemento da cultura da comunidade da cal forma parte o alumnado.
2. Aumentar o coñecemento do mundo.
3. Analizar de forma crítica a realidade.
4. Mellorar as posibilidades comunicativas e estéticas do alumnado.
5. Afondar na formación literaria do alumnado.

CONTIDOS:

BLOQUE I. ASPECTOS COMÚNS

- Mellora na utilización de técnicas, habilidades e estratexias que axudarán na análise, na investigación, no desenvolvemento do xuízo crítico e na reutilización da información.

BLOQUE II. III. IV.V. NARRATIVA, POESÍA, TEATRO, ENSAIO.

- A literatura do 2º terzo do século XX.

BLOQUE VI. A LITERATURA E OUTRAS ARTES

- As manifestacións artísticas do período de entreguerras.
- Cinema galego. ***Continental*** e o cinema de Xavier Villaverde.

ACTIVIDADES:

- A lectura será actividade fundamental nesta materia. (LECTURAS)
- Comprender, explicar, analizar, interpretar e valorar a obra literaria. (PRODUCIÓNS TEXTUAIS)
- Traballo da aula que se fomente o espírito crítico, a escoita e o respecto polas distintas ideas e opinións sobre unha obra, a autoría ou un tema. Para que sexan quen de expor as súas opinións de xeito argumentado e de captar e aceptar as opinións das outras persoas. (INTERVENCIÓNS, COLOQUIOS, DEBATES)
- Elaborar traballos de investigación arredor de obras e autores/as contextualizados nunha época determinada. (TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN arredor das LECTURAS)

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

- INTERVENCIÓNS NA AULA (20%)
- PRODUCIÓNS TEXTUAIS (40%)
- TRABALLO ARREDOR DUNHA LECTURA (40%)
- TAREFAS VOLUNTARIAS (poderá sumar até 3 puntos)

PRODUCIÓNS TEXTUAIS (40%)

- O alumnado elaborará como mínimo 4 textos de distinta tipoloxía cada trimestre, que terán os seguintes **criterios de cualificación**:

- **Comentario Crítico (10%)**
- **Artigo de opinión (10%)**
- **Comentario narrativo (10%)**
- **Comentario poético (10%)**

- Os **criterios de corrección** deses textos, ademais dunha **adecuada presentación**, serán:

  - Expresión:
    - Corrección ortográfica
    - Corrección gramatical
    - Respecto polas propiedades textuais
    - Respecto pola estrutura segundo a tipoloxía textual
    - Uso dun léxico rico e apropiado

  - Contidos:
    - Centrados no texto que se está a comentar
    - Uso de argumentos ben desenvolvidos
    - Manifestación dun pensamento critico e do coñecemento da propia realidade
    - Ausencia de oratoria vacía
    - Uso dun estilo que demostre o coñecemento de recursos literarios

TRABALLO ARREDOR DUNHA LECTURA (40%)

- O alumnado escollerá unha obra e un autor da época abordada en cada trimestre para realizar un traballo de investigación arredor da mesma, que posteriormente poderá ser exposto fóra da aula, co apoio dunha presentación informática.

- Os **criterios de cualificación** serán:
  - Investigación (fontes) (10%)
  - Elaboración (estrutura e deseño) (20%)
  - Corrección (respecto polas normas ortográficas e gramaticais, así como polas propiedades textuais) (20%)
  - Contidos (contexto, autor/a, obra) (50%)
  - Exposición oral (con Presentación Informática) (poderá sumar até 2

puntos)

❾ Os **criterios de corrección** serán recollidos nas **rúbricas** deste tipo de traballos.

PROPOSTAS DE TRABALLOS E LECTURAS PARA O 2º RIMESTRE

- *Á lus do candil.* Anxel Fole
- *A esmorga / Os biosbardos.* Blanco-Amor
- *Verba que comeza.* María Mariño
- *Longa noite de pedra.* Celso Emilio Ferreiro.
- *O crepúsculo e as formigas. M*éndez Ferrín
- *Adiós, María.* Xohana Torres
- *Merlín e familia / Os outros feirantes.* Álvaro Cunqueiro.
- *Vento ferido / Ilustrísima.* Carlos Casares
- *O problema ortográfico.* Carvalho Calero

GUIÓN PARA O TRABALLO

1. PORTADA
2. ÍNDICE
3. INTRODUCIÓN.
   - ➢ Contexto histórico no que se enmarca o autor/a e a súa obra
4. DESENVOLVEMENTO.
   - ➢ Situación da obra no conxunto da produción literaria do autor/a e interpretación da mesma partindo do comentario poético / narrativo / crítico dun fragmento ou poema da mesma.
5. CONCLUSIÓN.
   - ➢ Importancia do autor/a para a Historia da Literatura Galega. Corrente/s a que pertenceu, asociacións ou movementos a que estivo vinculado...
   - ➢ Pegada do autor/a e da súa obra hoxe.
6. FONTES

DATA DE ENTREGA: **até o 29 de XANEIRO**

EXPOSICIÓNS**:** fóra da aula, a partir do 5 de FEBREIRO

Programa de Aula 3º trimestre

OBXECTIVOS:

1. Ampliar o coñecemento da cultura da comunidade da cal forma parte.
2. Aumentar o coñecemento do mundo.
3. Analizar de forma crítica a realidade.
4. Mellorar as súas posibilidades comunicativas e estéticas.
5. Afondar na formación literaria do alumnado.

CONTIDOS:

BLOQUE I. ASPECTOS COMÚNS

- Mellora na utilización de procedementos, técnicas, habilidades e estratexias que axudarán na análise, na investigación, no desenvolvemento do xuízo crítico e na reutilización da información.

BLOQUE II. III. IV.V. NARRATIVA, POESÍA, TEATRO, ENSAIO.

- A literatura do terceiro terzo do século XX e da actualidade: de 1976 a 2006

BLOQUE VI. A LITERATURA E OUTRAS ARTES

- As manifestacións artísticas do séc. XX e XXI. A música e a banda deseñada.
- O cinema galego. ***Todos vós sodes capitáns***. Oliver Laxe.

ACTIVIDADES:

- A lectura será actividade fundamental nesta materia. (LECTURAS)
- Comprender, explicar, analizar, interpretar e valorar a obra literaria. (PRODUCIÓNS TEXTUAIS)
- Traballo da aula que fomente o espírito crítico, a escoita e o respecto polas distintas ideas e opinións sobre unha obra, a autoría ou un tema. @ alumn@ debe ser quen de expor as súas opinións de xeito argumentado e de captar e aceptar as opinións das outras persoas. (INTERVENCIÓNS, COLOQUIOS, DEBATES)
- Elaborar traballos de investigación arredor de obras e autores/as contextualizados nunha época determinada. (TRABALLOS DE

INVESTIGACIÓN)

PRODUCIÓNS TEXTUAIS (40%)

- O alumnado elaborará como mínimo 4 textos de distinta tipoloxía cada trimestre, que terán os seguintes **criterios de cualificación**:
  - **Comentario Crítico (10%)**
  - **Artigo de opinión (10%)**
  - **Comentario narrativo (10%)**
  - **Comentario poético (10%)**
- Os **criterios de corrección** deses textos, ademais dunha **adecuada presentación**, serán:
  - Expresión:
    - Corrección ortográfica
    - Corrección gramatical
    - Respecto polas propiedades textuais
    - Respecto pola estrutura segundo a tipoloxía textual
    - Uso dun léxico rico e apropiado
  - Contidos:
    - Centrados no texto que se está a comentar
    - Uso de argumentos ben desenvolvidos
    - Manifestación dun pensamento critico e do coñecemento da propia realidade
    - Ausencia de oratoria vacía
    - Uso dun estilo que demostre o coñecemento de recursos literarios

TRABALLO ARREDOR DUNHA LECTURA (40%)

- O alumnado escollerá unha obra e un autor da época abordada en cada trimestre para realizar un traballo de investigación arredor da mesma, que posteriormente poderá ser exposto fóra da aula, co apoio dunha presentación informática.
- Os **criterios de cualificación** serán:

- Investigación (fontes) (10%)
- Elaboración (estrutura e deseño) (20%)
- Corrección (respecto polas normas ortográficas e gramaticais, así como polas propiedades textuais) (20%)
- Contidos (contexto, autor/a, obra) (50%)
- Exposición oral (con Presentación Informática) (poderá sumar até 2 puntos)

- Os **criterios de corrección** serán recollidos nas **rúbricas** deste tipo de traballos.

PROPOSTAS DE TRABALLOS E LECTURAS PARA O 3º RIMESTRE

- Roberto Vidal Bolaño
- María Xosé Queizán
- Manuel Rivas
- Begoña Caamaño
- Suso de Toro
- Teresa Moure
- Séchu Sende
- María Lado
- Chévere

GUIÓN PARA O TRABALLO

1. PORTADA
2. ÍNDICE
3. INTRODUCIÓN.
   - Contexto histórico no que se enmarca o autor/a e a súa obra
4. DESENVOLVEMENTO.
   - Situación da obra no conxunto da produción literaria do autor/a e interpretación da mesma partindo do comentario dun fragmento.
5. CONCLUSIÓN.
   - Importancia do autor/a para a Historia da Literatura Galega.
   - Corrente/s ou movementos aos que pertenceu.
   - Pegada do autor/a e da súa obra hoxe.
6. FONTES

DATA DE ENTREGA: **até o 23 de ABRIL**

EXPOSICIÓNS**:** fóra da aula, a partir do 1 de MAIO

b) Grao mínimo de consecución para superar a materia. (Simplificación dos mínimos dos estándares avaliables para facelos manexables e comprensibles para o alumnado)

1º) Comprender e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e ser quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada.

2º) Analizar e interpretar os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e ser quen de trasladar as propias conclusións a comentarios.

3º) Analizar e describer a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e ser quen de trasladar as conclusións a comentarios.

4º) Elaborar traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e ser quen de trasladar o resultado da investigación a unha presentación informática, expoñendo posteriormente a opinión persoal na aula.

5º) Crear textos con intención literaria e ser quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI

6º) Analizar e interpretar a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e ser quen

de trasladar as conclusións a comentarios narrativos ou á produción de textos expositivos.

7º) Analizar e interpretar a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e ser quen de trasladar as conclusións a comentarios poéticos ou á produción de textos expositivos.

8º) Analizar e interpretar o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e ser quen de trasladar as conclusións a comentarios literarios ou á produción de textos expositivos.

9º) Analizar e interpretar o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e ser quen de trasladar as conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos ou á produción de textos expositivos.

10º) Analizar e interpretar a relación da Literatura e co cine, coa música, coas artes plásticas, coa fotografía, coa banda deseñada e coas novas tecnoloxías e ser quen de trasladar as conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.

c) Procedementos e instrumentos para avaliar os estándares de aprendizaxe.

Como xa quedaron recollidos nas Programacións de Aula, estes son os Instrumentos e os Procedementos para avaliar o grao de adquisición de contidos e o grao de desenvolvemento das competencias clave, así como o peso (Criterios de Cualificación) que teñen no conxunto da materia. Aparecen vinculados aos estándares de aprendizaxe que previamente concretamos:

INSTRUMENTOS E PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES POR CADA INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN
Rexistro de intervencións espontáneas, participación en coloquios e en debates na Libreta de Aula. (Observación Directa). (20%)	1. Comprende e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e é quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada. 2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 3. Analiza e describe a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.

	13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.
Lectura dunha obra e traballo de investigación arredor da mesma e do seu autor/a (Rúbrica). (40%)	5. Elabora traballos de investigación arredor de obras e/ou autores da Literatura Galega do séc. XX e XXI e é quen de trasladar o resultado da súa investigación a unha presentación informática , expoñendo posteriormente a súa opinión persoal na aula (seguindo as pautas dadas). 7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias,

	ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos.
Produción de textos (Criterios de Corrección para comentarios e artigos) (40%)	1. Comprende e interpreta aspectos formais e temáticos de textos da Literatura Galega do séc. XX e da actualidade e é quen de elaborar comentarios a partir deles, engadindo unha valoración persoal con sentido crítico e argumentada. 2. Analiza e interpreta os elementos intra e extratextuais, os contextos socioculturais e as estéticas e temáticas diversas das obras literarias do séc. XX e XXI e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 3. Analiza e describe a relación entre textos da Literatura Galega do séc. XX e XXI con textos doutras literaturas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 4. Analiza e interpreta a relación entre a obra literaria e outras artes e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios (seguindo as pautas dadas). 7. Analiza e interpreta a narrativa galega (relatos) da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos da narración e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios narrativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 8. Analiza e interpreta a poesía galega da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos recursos e técnicas poéticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios poéticos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 9. Analiza e interpreta o teatro galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos elementos e técnicas escénicas propias de cada xénero teatral e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios literarios (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 10. Analiza e interpreta o ensaio galego da LGSA a través dos contextos e influencias, así como dos distintos xéneros ensaísticcos e da súa temática (biografías, críticas literarias, ensaios xornalísticos, ensaios políticos, artigos de opinión..) e é

	quen de trasladar as súas conclusións a comentarios críticos e a textos argumentativos (seguindo as pautas dadas) ou á produción de textos expositivos. 11. Analiza e interpreta a relación da Literatura e o cine e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 12. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a música e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 13. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as artes plásticas e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 14. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a fotografía e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 15. Analiza e interpreta a relación da Literatura e a banda deseñada e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico. 16. Analiza e interpreta a relación da Literatura e as novas tecnoloxías e é quen de trasladar as súas conclusións a comentarios e artigos de opinión ou á creación dun produto artístico.
TAREFAS VOLUNTARIAS **(para mellorar os resultados até 3 puntos, unha vez acadado o 5 na media dos instrumetos de avaliación)**	6. Crea textos con intención literaria e é quen de elaboralos servíndose das técnicas estudadas nas obras da Literatura do Séc. XX-XXI . Tamén: -Realizar outras lecturas -Participar en Proxectos do ENDLG -Participar en Actividades Complementarias e/ou Extraescolares

Cadros para a Avaliación de Coloquios e Debates

COLOQUIO																		
ALUMNOS /AS	**CONTIDOS CONCEPTUAIS (coñecementos previos)**		**ESCOITA ACTIVA e AUTOCORRECCIÓN (CAA)**				**PARTICIPACIÓN (CSIEE)**				**INTERVENCIÓNS ADECUADAS (CSC)**				**OPINIÓNS ARGUMENTADAS (CCEC)**			

AVALIACIÓN DA PARTICIPACIÓN NUN DEBATE (1ºBACH)																																								
ALUMNOS/AS	**INFORMACIÓN PREVIA (CCL.** Comprensión escrita**)**				**FONTES CONSULTADAS (CD)**				**INTERVENCIÓNS.** Escoita activa **(CSC)**				**PARTICIPACIÓN (CSIEE)**				**AUTOCORRECCIÓN (CAA)**				**ARGUMENTACIÓN** con sentido crítico ante prexuízos **(CCEC)**				**INTERPRETACIÓN** de gráficas de datos e de mapas **(CMCCT)**				**ORALIDADE (CCL.** comprensión e expresión oral**)**				**ARTIGO POSTERIOR (CCL.** expresión escrita**)**			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4

Rúbrica para a Avaliación da Presentación Informática

CRITERIOS		EXCELENTE	BO	ACEPTABLE	BAIXO	NULO
Elemen-tos externos	**Portada**	Aparece o título, un subtítulo, unha imaxe e o autor/a	Aparece o título, unha imaxe e autor/a	Aparece o título e o nome do autor/a	Aparece o título	Non hai portada
	Índice	O traballo inclúe un índice con referencia aos nº de páxina dos apartados e dos subapar.	O traballo inclúe un índice con todo pero sen referencia aos nº de páx.	O traballo inclúe un índice aínda que carece dalgún dos apartados.	O traballo inclúe un índice mal elaborado ou confuso.	O traballo non inclúe un índice
	Fontes	Utilizou todos os recursos e fontes recomendados e achegou outros adecuados	Utilizou os recursos e fontes recomendados e achegou outros .	Utilizou bastantes dos recursos e fontes de consulta recomendados	Utilizou só algúns dos recursos e fontes de consulta recomendados.	Non utilizou os recursos e fontes de consulta recomendados
	Presen-tación	A letra é clara ou usa unha fonte tipográfica adecuada; o corpo escrito está limpo e favorece a lexibilidade.	O corpo escrito está bastante limpo e a lexibilidade é boa.	Alterna en exceso entre fontes. O corpo escrito non está limpo mais a lexibilidade é aceptábel.	A letra ou a fonte tipográfica é parcialmente ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo.	A letra ou a fonte tipográfica é ilexíbel. O corpo do escrito non está limpo.
Elemen-tos internos	**Adecua-ción**	O traballo desenvolve todos os puntos necesarios con contido relevante.	O traballo desenvolve todos os puntos con contido necesario.	O traballo desenvolve a maior parte con contido relevante.	O traballo só desenvolve algúns puntos con contido .	O traballo desenvolve menos da metade dos puntos ou irrelevante
	Coheren-cia e Cohesión	Os parágrafos están ben estruturados e empréganse marcadores discursivos apropiados e variados.	Os parágrafos están case ben estruturados e empréganse marcadores variados.	Algúns parágrafos non están ben estruturados. Empréganse marcadores con escasa variedade.	Moitos parágrafos non están ben estruturados e utiliza 1-2 marcadores ao longo de todo o texto.	Os parágrafos están mal estruturados e non se empregan marcadores discursivos.
	Gramá-tica	Non presenta erros gramaticais.	Presenta erros gramaticais puntuais ou un único erro.	Presenta varios erros gramaticais aínda que non	Presenta numerosos erros	Presenta erros gramaticais Constantes. Afectan á

				de forma reiterados.	gramaticais que dificultan a comprensión do texto.	comprensión do texto.
	Ortogra-fía	Non presenta erros ortográficos.	Presenta erros ortográficos puntuais.	Presenta varios erros ortográficos	Presenta numerosos erros ortográficos.	Presenta erros ortográficos constantes. Ilexibilidade.
	Riqueza léxica	Utiliza un vocabulario rico e moi preciso e adecuado ao tema.	Utiliza un vocabulario preciso e adecuado ao tema.	Utiliza un vocabulario variado, e adecuado ao tema.	Utiliza un vocabulario variado, aínda que inadecuado ao tema.	Utiliza un vocabulario pobre, pouco preciso e inadecuado ao tema.
	Imaxes	Imaxes e efectos que realzan o contido	Só na metade das diapositivas...	Menos da metade das diapositiva...	Escasas diapositiva..	Ningunha diapositiva...
ELABORACIÓN						
CRITERIOS		**EXCELENTE**	**BO**	**ACEPTABLE**	**BAIXO**	**NULO**
INVESTI-GACIÓN CONTI-DOS (0'5)	**Relación texto-imaxe**	Diapositivas con menos texto que imaxe e con frases curtas.		Diapositivas con máis texto que imaxe. Frases moi longas		Diapositivas só con texto. Sen imaxes.
	Contidos	Diapositivas con información relevante	Diapositivas con algunha información relevante	Diapositivas con pouca información	Diapositivas sen información relevante	Diapositivas sen información
	Imaxes	Inclúe ilustracións pertinentes que lle foron solicitadas.	A maior parte das ilustracións son pertinentes .	Aproximadamente a metade das ilustracións e/ou gráficas son pertinentes	Inclúe poucas ilustracións Pertinentes ou case ningunha das solicitadas.	Non inclúe as ilustracións e/ou gráficas solicitadas.
	Organiza-ción	O traballo presenta unha división en apartados e subapartados coherente.	O traballo presenta unha división en apartados adecuada.	O traballo presenta algún apartado ou subapartado moi breve ou mal dividido.	O traballo presenta varios apartados ou subapartados moi breves e mal divididos.	O traballo non presenta apartados nin subapartados.
	Conclu-sións	Acaba cunha diapositiva na que se resume a idea principal en 2-3 liñas	.	Acaba cunha diapositiva na que o resumo é demasiado estenso		Carece de diapositiva de conclusión
INVESTIGACIÓN						

Rúbrica para a Avaliación da Exposición do Traballo

CRITERIOS		EXCELENTE (4-5)	BO (3-4)	ACEPTABLE (2-3)	BAIXO (1-2)	NULO (0-1)
Presentación (Inicio da Exposición)		Saúda a audiencia, preséntase de forma adecuada e indica o tema de exposición de maneira clara e concisa.	Saúda a audiencia, preséntase de forma adecuada e indica o tema de exposición con vacilacións.	Saúda a audiencia e preséntase de forma adecuada pero non indica o tema da exposición.	Saúda a audiencia e/ou preséntase, aínda que non indica o tema da exposición.	Non saúda nin se presenta ou faino de forma inadecuada e tampouco indica o tema da exposición.
Ex-pre-sión Oral	**Xestua-lidade e postura**	Mantén unha postura adecuada. Os seus xestos non denotan nerviosismo.	Mantén unha postura adecuada, aínda que os seus xestos denotan certo grao de nerviosismo.	Mantén unha postura adecuada durante case toda a exposición pero os seus xestos denotan bastante nerviosismo.	Mantén unha postura inadecuada e/ou os seus xestos denotan bastante nerviosismo.	Mantén unha postura inadecuada e os seus xestos denotan un alto grao de nerviosismo.
	Pronun-cia, fluidez e entoación	Pronuncia correctamente todos os fonemas. O seu discurso resulta fluído e natural. A entoación e o volume son adecuados.	Pronuncia incorrectament e de maneira puntual. O seu discurso resulta fluído e natural. A entoación e o volume son adecuados.	Pronuncia incorrectamente. O seu discurso é pouco fluído e natural. A entoación e o volume son pouco adecuados.	Pronuncia incorrectamente. O seu discurso carece de fluidez e naturalidade. A entoación e o volume son inadecuados e dificultan a comprensión.	Pronuncia incorrectamente e o seu discurso carece por completo de fluidez e naturalidade. A entoación e o volume son inadecuados e imposibilitan a comprensión.
	Claridade expo-sitiva	Fala despacio e con total claridade durante toda a exposición.	A maior parte do tempo fala con claridade.	Exprésase con suficiente claridade.	Exprésase con bastante dificultade. Fala rápido e/ou case non se lle entende.	Exprésase con moita dificultade. Non se lle entende.
	Correc-ción lca.	Exprésase correctamente sen interferencias lingüísticas.	Comete puntualmente algunha interferencia lingüística, que corrixe.	Comete interferencias lingüísticas que corrixe.	Comete interferencias lingüísticas que non corrixe.	Mestura continuamente castelán e galego.
Expo sició n de conti dos	**Adecua-ción**	Cumpre todos os puntos previstos para a exposición achegando información pertinente en todos eles.	Cumpre todos os puntos previstos para a exposición aínda que non achega información pertinente nalgún deles.	Cumpre de maneira suficiente con todos os puntos previstos na exposición aínda que achega pouca información.	Incumpre polo menos a metade dos puntos previstos na exposición ou non achega información pertinente nin suficiente.	Incumpre practicamente todos os puntos previstos na exposición ou non achega información pertinente.
	Coheren-cia e cohesión	Organiza a exposición de modo que garante plenamente a coherencia e a	Organiza a exposición pero non sempre garante a coherencia e a cohesión textuais	Organiza a exposición de modo que a coherencia e a cohesión textuais se ven comprometidas.	Carece de recursos para dotar de coherencia a súa exposición e utiliza algúns	Carece de recursos para dotar de coherencia e cohesión a súa exposición. Descoñece

		cohesión textuais.			rudimentarios de cohesión como marcadores simples.	aspectos básicos do tema.
	Riqueza léxica	Emprega un vocabulario rico, variado e preciso, adecuado ao tema.	Emprega un vocabulario rico e variado, aínda que con algunhas imprecisións.	Emprega un vocabulario variado aínda que impreciso.	Emprega un vocabulario pobre e con bastantes imprecisións. Comete erros conceptuais.	Emprega un vocabulario moi pobre e con moitas imprecisións. Comete moitos erros conceptuais.
	Dominio do tema	Os seus coñecementos sobre o tema son profundos e desenvólvese nel con soltura. Pode contestar a todas as preguntas.	Os seus coñecementos sobre o tema son bos e desenvólvese nel con suficiente soltura. Pode contestar a algunha pregunta.	Os seus coñecementos son suficientes pero presenta vacilacións na exposición. Case non contesta ás preguntas	Descoñece algúns aspectos básicos sobre o tema e presenta importantes vacilacións na exposición. Non sabe responder ao que se lle pregunta.	Descoñece até os aspectos máis básicos do tema que se vai tratar. Non sabe responder ao que se lle pregunta.
Con-clu-sión e des-pe-dida	**Despe-dida**	Despídese adecuadamete e dá paso á audiencia para que faga preguntas.	Despídese e dá paso á audiencia para que faga preguntas.	Despídese e non dá paso á audiencia para que faga preguntas.	Non se despide ou non dá paso á audiencia para que faga preguntas.	Non se despide nin dá paso á audiencia para que faga preguntas.
	Tempo de exposi-ción	Utilizou todo o tempo destinado á presentación e desenvolveu todos os puntos previstos.	A duración da exposición foi lixeiramente superior/ inferior á prevista, aínda que desenvolveu todos os puntos previstos.	A duración foi bastante superior/ inferior á prevista ou non desenvolveu algún dos puntos previstos.	A duración da exposición foi moi superior/inferior á prevista e deixou dous ou máis puntos previstos sen tratar.	A duración da exposición resulta insuficiente para poder avaliar a actividade e/ou deixou tres ou máis puntos sen tratar.
Material de apoio		Usa material de apoio que clarifica a exposición, ao tempo que permite manter o interese da audiencia como fragmentos de vídeo, gráficas, esquemas…	Usa material de apoio que clarifica un pouco a exposición, ao tempo que permite manter o interese da audiencia (gráficas, esquemas…)	Usa material de apoio para clarificar a exposición, aínda que non sempre o consegue. Non é quen de manter o interese.	Usa material de apoio que non contribúe a clarificar a exposición e non é quen de manter o interese da audiencia durante toda a exposición.	Non usa ningún tipo de material de apoio ou o que usa non é pertinente.

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

Todo o alumnado da materia de LGSA cursa LGL, co cal adquire unha visión xeral da creación literaria. Por tanto, para o desenvolvemento desta materia débese partir da materia común, favorecendo o afondamento na formación literaria do alumnado sen que se produza unha redundancia de contidos.

A lectura será actividade fundamental, entendida como unha acción complexa que implica comprender, explicar, analizar, interpretar e valorar a obra literaria, de forma que se perciba como algo vivo, creativo e lúdico, fomentando a creatividade e a curiosidade cara a todas as manifestacións literarias, artísticas, de pensamento e de opinión.

Ë fundamental propiciar qu traballo da aula estimule as inquedanzas literarias do alumnado e que, a través del, se fomente o espírito crítico, a escoita activa e o respecto polas distintas opinións e idias que sobre unha obra, un autor/a ou un tema poidan xurdir no aula. O desenvolvemento destas actitudes conseguirá non só que o alumno/A afonde nos seus coñecementos literarios, senón tamén que completen a súa personalidade como cidadáns e cidadás críticos, responsables e tolerantes, que sexan quen de expor as súas opinións de xeito argumentado e de aceptar as opinións das outras persoas.

LIÑAS METODOLÓXICAS

Como conclusión a todo o dito anteriormente respecto á metodoloxía didáctica sérvennos as liñas metodolóxicas enumeradas no Decreto 133/2007, que son as seguintes:

- *Fomentar a participación, a reflexión, tanto individual como grupal.*
- *Operar non só sobre o concreto, senón tamén sobre conceptos, ideas.*
- *Fomentar a formulación de hipóteses.*

- *Buscar, seleccionar e tratar a información.*
- *Fomentar a confrontación clara e respectuosa.*
- *Insistir na ordenación, comparación e xerarquización das ideas.*
- *Elaborar percorridos ordenados desde a formulación da hipótese até a comprobación dos resultados.*
- *Expresar correcta, clara e ordenadamente os resultados.*
- *Comprobar a aprendizaxe noutros contextos diferentes ao utilizado.*
- *Relacionar os saberes aprendidos nas distintas materias.*

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

- **Antoloxías de autores/As e textos:**
  - **1º trimestre**
  - **2º trimestre**
  - **3º trimestre**
- **Novas Tecnoloxías**
  - **Aula Virtual**
  - **Páxina web** sobre a Literatura Galega Contemporánea, para a recollida de información relacionada coa materia **Literatura do século XX e da actualidade**.
  - **Blog** para a difusión e dinamización das producións textuais e creacións artísticas do alumnado: **Literatura Galega Contemporánea.**

A persoa docente servirase da proxección na aula de imaxes e/ou documentos audiovisuais e musicais que auxilien as súas exposicións teóricas en torno a calquera das unidades temáticas da materia.

- **Lecturas complementarias**

O alumnado poderá ler calquera obra de calquera autor/a galeg@ que publicara entre 1916 e 2016, sempre e cando previamente consultara coa persoa docente a súa pertinencia e adecuación.

Poderanse consultar as obras nos seguintes sitios web:

- Biblioteca Virtual Galega
- Biosbardia

7. CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

a) Criterios de Avaliación

Entendemos por avaliación a valoración do grao de dominio das competencias básicas do ámbito lingüístico e literario, asemade das competencias clave indicadas na concreción para cada estándar de aprendizaxe. A observación directa da actitude, o comportamento na aula, o esforzo, a asistencia e a puntualidade, a relación cos outros alumnos e alumnas e o interese amosado pola materia, entre outros, serán instrumentos utilizados para a avaliación de competencias clave como a CAA, a CSC, a CCEC e a CSIEE.

En LGSA os instrumentos de avaliación serán as producións textuais e o traballo de investigación de cada trimestre (para avaliar especialmente o grao de desenvolvemento da competencia lingüística (comprensión e expresión escrita) e de competencia literaria, así como da competencia cultural.

Ademais, o alumnado poderá mellorar os seus resultados académicos a través doutros procedementos: creacións artísticas, lecturas, participación en proxectos, participación en saídas didácticas e actividades complementarias...

Unha vez acadado o 5 na media dos tres instrumentos de avaliación (intervencións na aula (20%), producións textuais (40%) e traballo de investigación (40%)) engadirase á nota de cada trimestre o resultado da avaliación das Tarefas Voluntarias.

A cualificación na avaliación ordinaria de xuño será a da avaliación final ou, no seu caso, a media ponderada das tres avaliacións parciais, sempre que a nota final sexa igual ou superior á nota da terceira avaliación. Tendo en conta que se trata dun proceso de avaliación continua, un suspenso no primeiro trimestre queda automaticamente recuperado cun aprobado no segundo

trimestre, pois cada avaliación debe supor a recuperación e/ou a mellora con respecto a anterior.

No caso de que un alumno ou alumna suspenda a materia na convocatoria de xuño, deberá presentarse á convocatoria extraordinaria de setembro, que consistirá nunha única proba escrita, centrada na elaboración dun comentario arredor dun texto e requirirá a obtención da cualificación mínima de cinco (5) para aprobar a materia.

b) Criterios de Cualificación

Para superar cada unha das avaliacións con cualificación positiva, o alumnado deberá obter unha puntuación de catro con cinco (4,5) na suma ponderada dos tres instrumentos de avaliación. A ponderación destes instrumentos, como xa se indicou anteriormente, é a que segue:

- Intervencións na aula, en coloquios e debates: 20%
- Produción escrita de 4 textos de distinta tipoloxía: 40%.
- Elaboración dunha presentación informática, como produto para presentar un traballo de investigación arredor dunha obra da LGSA, que despois poderá ser exposta fóra da aula: 40%

Unha vez acadado o 4’5, o alumno/a poderá ver incrementada a súa puntuación final até en 5 puntos, a través da realización das Tarefas Voluntarias (sinaladas anteriormente).

Ademais dos contidos, en todas as probas e traballos, valorarase a expresión consonte estes parámetros: adecuación (presentación correcta, rexistro apropiado e propósito claro), coherencia (información precisa, estrutura clara e parágrafos ben organizados), cohesión (uso axeitado da puntuación e enlaces, emprego adecuados de pronomes anafóricos), corrección (gramatical e ortográfica) e riqueza e precisión do léxico, así como uso de recursos estilísticos. Estes aspectos terán un peso do 20% na cualificación global de cada produción textual ou traballo.

Tamén será tida en conta a presentación (encabezamento, marxes, limpeza...), cun peso do 10% na cualificación global de cada produción textual ou traballo.

c) Criterios de Promoción

O Decreto 86/2015, no Título II, capítulo III, artigo 34, dedicado á *Avaliación Final de Bacharelato*, establece que ...

Ao finalizar o bacharelato, os alumnos e as alumnas realizarán unha avaliación individualizada na que se comprobará o logro dos obxectivos desta etapa e o grao de adquisición das competencias correspondentes en relación coas seguintes materias:

a) Todas as materias xerais cursadas no bloque de materias troncais. No suposto de materias que impliquen continuidade, terase en conta só a cursada en segundo curso.

b) Dúas materias de opción cursadas no bloque de materias troncais, en calquera dos cursos. As materias que impliquen continuidade entre os cursos primeiro e segundo só computarán como unha materia; neste suposto terase en conta só a materia cursada en segundo curso.

c) Unha materia do bloque de materias específicas cursada en calquera dos cursos, que non sexa Educación Física nin Relixión.

*2. **Só poderán presentarse a esta avaliación os alumnos e as alumnas que obtivesen avaliación positiva en todas as materias.** Para estes efectos, **só se computarán as materias que como mínimo o alumno ou a alumna deben cursar en cada un dos bloques**. **No bloque de materias de libre configuración autonómica só se computará Lingua Galega e Literatura, con independencia de que os alumnos e as alumnas poidan cursar máis materias do devandito bloque**.*

A pesar de que o **Real Decreto – Lei 5/2016**, de 9 de decembro, *de medidas urgentes para la ampliación del calendario de implantación de la Ley*

Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa, paraliza temporalmente, agardando por un Pacto Educativo, a realización destas avaliacións finais de Bacharelato, tal e como as recolle o Decreto 86/2015 , antes citado, a día de hoxe este é o único marco legal do que dispomos sobre a titulación do alumnado de Bacharelato. En consecuencia, as materias de Libre Configuración Autonómica, agás LGL, non serán tidas en conta á hora de computar materias en que o alumnado deba obter unha avaliación positiva para obter o seu título de Bacharel.

Nos casos nos que se estableza que o equipo docente debe pronunciarse sobre a titulación do alumno/a, o profesorado que imparta a materia de LGSA terá en conta o grao de consecución dos obxectivos do curso e as notas que aporta no informe de avaliación final sobre o grao de consecución das competencias en comunicación lingüística, conciencia e expresións culturais, competencia dixital e aprender a aprender, para decidir se dita titulación beneficiará a súa evolución académica ou a súa incorporación ao mundo laboral. En caso afirmativo votará a favor da titulación.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

DIMENSIÓNS	INDICADORES	1	2	3	4	5
Planificación	1. Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe.					
	2. Programa a materia tendo en conta os plans e proxectos educativos do centro.					
	3. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento desta.					
	4. Formula os obxectivos didácticos de forma que expresen as competencias a acadar polo alumnado.					
	6. Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe e das necesidades do alumnado.					
	7. Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos axustados á programación da aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.					
	8. Establece, de xeito explícito, os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación.					
	9. Coordínase co resto do profesorado do departamento e do centro que poidan ter					

	contidos afíns (Tratamento Integrado de Linguas).					
	1. Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos na normativa legal vixente.					
DIMENSIÓNS	**INDICADORES**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Desenvol-vemento	1. Organiza os contidos dando unha visión xeral de cada tema (índices, esquemas...)					
	2. Relaciona os conceptos novos cos xa coñecidos.					
	3. Amosa predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.					
	4. Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento do Proxecto.					
	5. Utiliza as TICs para apoiar os contidos na aula.					
	6. Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída co alumnado.					
	7. Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.					
	8. Elabora actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe.					
	9. Presenta actividades de grupo e individuais.					
	10. Facilita estratexias de aprendizaxe (como buscar información, como resolver problemas,…)					

DIMENSIÓNS	INDICADORES	1	2	3	4	5
Seguimento e Avaliación	1. Realiza a avaliación inicial ao principio do curso para axustar a programación ao nivel do alumnado.					
	2. Detecta os coñecementos previos a cada tarefa de aprendizaxe.					
	3. Revisa, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.					
	4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.					
	5. Corrixe e explica de forma habitual os traballos e as actividades do alumnado e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.					
	6. Utiliza sistematicamente procedementos e instrumentos variados de recollida de información.					
	7. Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado á avaliación dos diferentes contidos e das competencias clave.					
	8. Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.					
	9. Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.					
	10. Propón novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.					

	1. Emprega diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e aos pais e nais.					
DIMENSIÓNS	**INDICADORES**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Motivación do alumnado	1. Proporciona un plan de traballo ao principio de cada tarefa.					
	2. Utiliza distintos recursos para introducir a unidade (lecturas, cancións, vídeos, debates, diálogos...).					
	3. Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.					
	4. Informa sobre os progresos acadados e as dificultades atopadas.					
	5. Relaciona os contidos e actividades cos intereses do alumnado.					
	6. Estimula a participación activa dos estudantes na clase.					
	7. Promove a reflexión sobre os temas tratados.					

Os **INDICADORES DE LOGRO** mediranse do 1 ao 5 do seguinte xeito:

- Nunca (1)
- Poucas veces (2)
- A miúdo (3)
- Case sempre (4)
- Sempre (5)

9. ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

(Non corresponde a esta etapa educativa)

10. PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS (BACHARELATO)

(Non corresponde a esta etapa educativa nin á nosa materia)

11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL. MEDIDAS.

(Non se realizará avaliación inicial nesta materia, por ser unha materia de Libre Configuración e por considerar válida e adecuada a que se realice na materia troncal de LGL)

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

As medidas de atención á diversidade estarán orientadas, como se sinala no Decreto 133/2007, a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado e á consecución das competencias básicas e dos obxectivos da educación secundaria obrigatoria e non poderán, en ningún caso, supoñer unha discriminación que lles impida alcanzar os devanditos obxectivos e a titulación correspondente.

Pero non debemos esquecer que a atención á diversidade non reside unicamente en programas concretos, senón que está tamén na base de determinados tipos de actividades, como son os **Traballos de investigación**, que favorecen as técnicas de traballo autónomo e permiten a cada alumno/a aplicar o ritmo e a forma de traballo máis axeitada ás súas características individuais. Igualmente os **Comentarios** de distintos tipos de textos permite formar persoas críticas, mellorar a comprensión e a expresión e, ademais, aumentar as lecturas en función dos gustos ou intereses de cada alumno/a. Por último, a Listaxe de **Lecturas Voluntarias** tamén está ao servizo da diversidade de alumnos/as que poden confluír nunha aula.

Por outra banda, a propia materia de LGSA, ao tratarse dunha materia de Libre Configuración, polo tanto de escolla opcional polo alumnado, convértese nunha medida de atención á diversidade, coa finalidade de completar a formación académica do alumnado satisfacendo os seus intereses e gustos persoais, abrindo portas distintas ás sinaladas polas materias troncais.

13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.

Ademais dos contidos específicos da materia de LGL, o noso Departamento contribuirá á formación integral do alumnado mediante actividades que desenvolvan aspectos transversais fundamentais para a aprendizaxe en valores esenciais como a igualdade, a responsabilidade, a solidariedade e a tolerancia.

Os temas transversais serán tratados en textos de natureza diversa que serán analizados ao longo do curso e poderán tamén servir de punto de partida para reflexións persoais expostas por escrito ou ben diálogos e debates orais durante a clase. Tamén se poderá partir doutros materiais audiovisuais que, referíndose ao currículo da nosa materia, teñan relación con algún dos temas da transversalidade.

O profesorado será sempre claro referente na dirección ética axeitada que se deba adoptar en cada caso, sen menosprezo da liberdade de pensamento que, dentro dos límites do razoábel, poidan presentar os/as alumnos/as e corrixirá aquelas actitudes e opinións que considere lesivas para os valores expostos no primeiro parágrafo deste apartado.

Intentaremos lograr, entre outros, os seguintes obxectivos:

- Tomar conciencia das situacións de desigualdade económica, cultural, relixiosa, lingüística do mundo entendendo que, máis que un mal inevitábel, son realidades que se poden cambiar.

- Analizar as causas dos conflitos no mundo, tanto a nivel de relacións interpersoais como a nivel de Estados. Aprender a importancia de resolver as discrepancias a través do diálogo, o respecto e a tolerancia.

- Valorar as linguas como medios de comunicación en pé de igualdade e insistir na importancia de que todas elas, así como os seus falantes, desfruten dos mesmos dereitos

- Fomentar o interese por coñecer outras culturas diferentes da nosa. Aprender a respectalas e a valoralas.

- Fomentar o respecto polo medio ambiente e adquirir hábitos que contribúan á súa conservación.

- Identificar e corrixir as actitudes que resulten discriminatorias ou ofensivas coas mulleres. Eliminar os compoñentes sexistas no uso da lingua

- Aprender a vivir a propia sexualidade con responsabilidade e madurez, respectando as opcións e comportamentos sexuais dos demais

- Desfrutar dos períodos de lecer con actividades que enriquezan a persoa (lectura, música, deporte, contacto coa natureza...), usando a diversión procedente da tecnoloxía (televisión, internet, consolas de videoxogos...) de maneira responsábel e moderada

- Entender a importancia de estar ben informados dos aspectos máis relevantes da sociedade e mostrar unha actitude crítica ante as mensaxes procedentes dos medios de comunicación

Un dos obxectivos da nosa área é o desenvolvemento do pensamento crítico do alumno/a. Este pensamento crítico debe contextualizarse na realidade da sociedade galega, neste sentido a técnica do comentario crítico, a elaboración de artigos e informes tras a investigación dun determinado asunto na prensa, ponse ao servizo do tratamento dos temas transversais.

Segundo o dito anteriormente, sinalamos a continuación as actividades da nosa programación que servirán para abordar os distintos temas transversais na ESO, así como os obxectivos que perseguimos con elas.

TEMAS TRANSVERSAIS	ACTIVIDADES	OBXECTIVOS
Educación para erradicar a violencia machista e para o uso non sexista da lingua	Deseño e realización dunha tarefa arredor do **25N** e do **8M** Comentario de ***Tecín soia a miña tea*** de Rosalía de Castro.	Procurar a igualdade real entre homes e mulleres Detectar os micromachismos para poder loitar contra eles Detectar trazos sexistas na lingua e corrixilos.
Educación para a igualdade e a paz.	1. Lectura de ***O sangue dos Cortiña*** de Miguel Anxo Fernández. 2. Proxección e debate en torno ao filme ***Capitáns de Abril***.	Tomar conciencia de que as situacións de desigualdade económica,cultural, relixiosa, lingüística,provocan confli-tos bélicos. Para evitar o absurdo e o horror das guerras é preciso aprender a resolver as discrepancias a través do diálogo, de forma pacífica.
Educación na sexualidade e na saúde	1. Lectura de ***Sobrevives?*** de Fina Casalderrei. 2. Proxección e debate en torno ao filme ***Sempre Xonxa.***	Entender a saúde como benestar físico e psíquico. Aprender a vivir a propia sexualidade respectando a dos demais.
Educación ambiental	1. Lectura de ***As flores radiactivas.*** 2. Lectura de ***Ameaza na Antártida*** de Ramón Caride. 3. Proxección do filme ***O bosque animado.***	Fomentar o amor á terra e o respecto polo medio ambiente.
Educación viaria	Comentario crítico de calquera texto xornalístico en torno ás mortes nas estradas.	Tomar conciencia de que o tránsito constitúe unha situación de relación de convivencia regulada por unhas normas a través duns sinais.
Educación multicultural	Proxeccións e debates en torno a documentais sobre distintos lugares e pobos do mundo (Pilot).	Fomentar o interese por coñecer outras culturas diferentes da nosa. Aprender a respectalas para poder pedir respecto.

14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

a. Actividades Complementarias

Cada curso, este Departamento realiza actividades complementarias, dentro do centro e en horario lectivo, centradas na investigación arredor da lingua, cultura, historia e tradicións do medio ao que pertence o alumnado. O resultado das mesmas pódese ollar aquí.

Ademais unha porcentaxe moi elevada do alumnado do centro (procedente de todos os cursos e niveis académicos) participa moi activamente nas actividades do Equipo de Dinamización e Normalización da Lingua Galega (EDNLG), das que se nutre o noso Departamento Didáctico. Este labor pode ollarse a través da revista e do blogue do EDNLG do IES Félix Muriel:

- Bico da Ría
- O castelo da lúa
- Rianxo fala

Cada curso, este Departamento xunto co EDNLG, e en ocasións en colaboración coa Biblioteca, desenvolve as seguintes actividades complementarias:

- Lectura de textos de temática acaída co Samaín
- Día da Ciencia en Galego
- Actividade 25N
- Semana Castelao
- Dia de Rosalía
- Día da lingua nai

- Días de Entroido
- Actividade 8M
- Día da poesía
- Día do Libro
- Actividade 25Abril
- Recitado, dramatización ou narración de textos do autor/a a quen se lle dedique o día das Letras Galegas.
- *Libro Forum,* para 1º e 2º ESO
- *Literalúdica,* para 3º - 4º ESO e 1º Bcharelato

b. Actividades Extraescolares

Cada curso, o noso Departamento colabora cos outros Departamentos do centro na realización de saídas didácticas. Cabe destacar tres actividades neste sentido:

- En compañía doutro grupo de alumnos/as de LGSA doutro instituto de fóra do concello, que cheguen a Rianxo para facer o **Roteiro Castelao** e a **Visita á Casa – Museo de Manuel Antonio**, realizaremos unha saída didáctica como anfitrións. Esta saída lévarase a cabo no primeiro trimestre e está especialmente destinada ao alumnado de LGSA de 2ºBacharelato.

- No mes de Xaneiro, en colaboración co ENDLG, no marco da *Semana Castelao*, desenvólvese unha saída didáctica a Pontevedra para realizar o *Roteiro Castelao*.

- Prepararemos para o presente curso unha saída a Vigo para coñecer o Pergamiño Vindel.

15. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

O proceso de avaliación servirá para constatar o nivel de éxito á hora de acadar os obxectivos propostos. Será continuo e aberto e será esencial no proceso de autocorrección dunha programación que é susceptíbel de ser modificada a partir da experiencia real nas aulas, o que redundará no seu valor formativo. Analizará as deficiencias e logros en todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe e aportará instrumentos útiles para a mellora da dinámica educativa en todos os seus aspectos.

O proceso de avaliación deberá ser abordado en dous niveis complementarios:

a) A avaliación da programación en si, en tanto que instrumento pedagóxico. Trátase de verificar se o dispositivo pedagóxico empregado é adecuado e cales son os aspectos en que se poderían presentar maiores conflitos: no nivel de profundidade dos contidos expostos en cada nivel educativo, na idoneidade da secuenciación dos mesmos, no nivel de complexidade dos mecanismos empregados no proceso de ensinanza-aprendizaxe (sobre todo no emprego das TIC nos cursos máis baixos, nos que o nivel de competencia dixital dos/das alumnos/as é moi desigual), na efectividade das actividades e lecturas propostas, na idoneidade dos materiais curriculares empregados...

A través das **reunións semanais de departamento**, iranse analizando estas cuestións e realizaranse as modificacións puntuais que se considere oportunas, neste mesmo curso sempre que for posíbel, ou tomarase nota delas para reformalas de cara a próximos cursos.

b) A avaliación da interactuación do alumnado coa programación. Trátase de avaliar o nivel de resposta do alumnado coa acción pedagóxica e a capacitación deste á hora de avanzar nas diferentes competencias educativas que poida integrar.

- <u>Competencia en comunicación lingüística</u>: a observación das habilidades do alumnado para empregar correctamente a linguaxe, tanto na comunicación oral como na escrita, saber interpretar mensaxes dunha certa complexidade e estar capacitado para emitir xuízos críticos, xerando ideas propias e adoptando decisións persoais.

- <u>Tratamento da información e competencia dixital</u>: as actividades realizadas con axuda das TICs contribuirán notablemente a desenvolver a capacidade do alumnado para obter e procesar información dos novos soportes informáticos, transmitila e transformala en coñecemento. A avaliación desta competencia será fundamental para a analizar eficacia pedagóxica destas estratexias.

- <u>Competencia social e cidadá</u>: a participación activa do alumnado na aula, fisicamente ou a través da aula virtual, favorecerá a intercomunicación entre o alumnado en tarefas comúns, a capacidade para valorar tanto as opinións propias como as alleas e integralas de maneira coparticipativa nunha única dinámica de ensinanza-aprendizaxe.

- <u>Competencia cultural e artística</u>: En boa parte, os contidos do currículo, fundamentalmente de literatura, abórdanse desde unha perspectiva interdisciplinar, vinculándose a outras expresións artísticas e culturais coas que mantén unha relación directa. Será importante avaliar a capacidade do alumnado para entender, a partir desa visión, o fenómeno da literatura como unha mostra artística integrada no conxunto das manifestacións culturais dunha sociedade determinada. Por outro lado, avaliarase a súa competencia para empregar os recursos propios da expresión literaria en traballos de creación que se irán propoñendo ao longo do curso.

- <u>Autonomía e iniciativa persoal</u>: a procura individual de información, a responsabilidade persoal á hora de discriminala, a capacidade para aportar

iniciativas ao grupo, servirán para avaliar esta competencia, para analizar até que punto cada alumno/a é capaz de responder aos retos que se lle presentan á hora de tomar decisións que teñan repercusións na súa contorna pedagóxica (e por extensión, na súa vida).

Finalmente, a elaboración das **Memorias Trimestrais**, así como da **Memoria Final** servirá para concretar a avaliación desta programación didáctica.

FINAL.- INTEGRANTES DO DEPARTAMENTO, CARGOS, DISTRIBUCIÓN DE CURSOS E CONFORMIDADE CON ESTA PROGRAMACIÓN

MEMBROS	MATERIAS	CARGOS	HORAS
Francisco Carro	• ESO-2º • ESO-3º • 2ªLE, Portugués BACH-2º • 2ªLE, Portugués ESO-1º	Titor de 2ºESO	6h 6h 3h 3h
Valentina Formoso	• BACH-2º • ESO-1º • 2ªLE, Portugués BACH-1º • 2ªLE, Portugués ESO-2º	Coordinadora do ENDLG	6h 4h 2h 2h
Paz Plaza	• ESO-1º • ESO-2º • ESO-4º • REFORZO ESO-1º	Xefa do Departamento	8h 3h 3h 3h
Pilar Lago	• ESO-3º • ESO-4º • 2ªLE, Portugués ESO-3º	Titora 4ºESO	6h 9h 2h
Sofía Rama	• ESO-1º • ESO- 2º • BACH-1º • LGSA , BACH-2º	Delegada Sindical	4h 3h 6h 2h

Os membros deste Departamento Didáctico, reunidos en sesión ordinaria o Luns 14 de Outubro de 2016, para asinar a Programación Didáctica do Departamento de LGL para o curso 2017-18, acordan entregar unha copia da mesma á xefatura de estudos para que se anexe ao Proxecto Curricular do Centro, do que dan fe as actas recollidas para a ocasión.

Asdo.: Paz Plaza, xefa do Departamento

En Rianxo, 18 de setembro de 2017